

УРЯДОВИЙ ВІСНИК

АПОСТОЛЬСЬКОГО ВІЗИТАТОРА УКРАЇНЦІВ
У ЗАХІДНІЙ ЄВРОПІ

Р. І.

СІЧЕНЬ 1949

Ч. 1.

ІВАН БУЧКО

**Божою Милістю й Святого Апостольського
Римського Престолу Благословенням Епи-
скоп тит. Кадоенський, Апостольський Візи-
татор Українців у краях Західньої Європи**

**Всечесному Духовенству й Вірним
українцям скитальцям
мир о Господі й Архієрейське Благословення.**

ВСЕЧЕСНІ ОТЦІ, ДОРОГІ БРАТТЯ Й СЕСТРИ!

Зарядження Божого Провидіння каже нам ще й цього ро-
ку зустрічати Великий Господній Празник Святого Христово-
го Різдва на холодній чужині, на вигнанні, здалека від
Рідного Краю, від нашої любої Батьківщини — України. Зму-
шені обставинами страшної війни покинули ми Рідний Край
і затримались у гостинних краях Західньої Європи, у яких є

правдива свобода совісти, свобода слова й діяння, а стрічаючи сердешні спочування для нашої неволі з боку західних народів можемо свободно організувати наше церковне, суспільне й культурне життя. Носимо в наших серцях невмірущу тугу за нашою Батьківщиною, відчуваємо ще більше прив'язання до наших вікових християнських звичаїв і традицій, до нашої мови, нашої культури, наших змагань за свободу, тай вичікуємо кращих днів які — сподіємося — напевно прийдуть, а наше вигнання скінчиться і ми повернемо знова до нашої любі Батьківщини. Ми віримо, що вона не пропаде для нас, вона остане наша. Правління — уряди це речі проминаючі, вони змінюються, чи то революційним шляхом, чи під натиском іззовні — на це маємо безліч доказів з історії хоч би і не давньої, яку ми самі переживали. Ми знаємо, що не може бути тривале те, що насильне і противне людській природі, противне Божому Заповіті. Корячись перед допущом Божим (бо ж ніщо не діється без Божої волі) і користаючи з гостинности Західньо-Європейських Націй будемо зустрічати велике свято Христового Різдва на чужині з тою вірою і надією, що Милосердний Господь зглянеться на наші злидні і на нашу тугу і схоче потішити нас тай надгородити нас за наші терпіння ще й у цьому життю, даючи нам змогу оглядати Його прославлення на нашій Рідній Землі, а завстидження і ганьбу тих, що намагались знищити Його Царство і закріпити своє безбожне царство насилля над людськими душами. Ми певні того, що наш побут на чужині не обійдеться без користи для нас самих і для нашого любого народу, бо ж наше вигнання це свідоцтво наявне для правди про московський більшовизм — комунізм, що про нього дотепер західні народи не мали правдивого поняття ані не вважали його загрозою для правдивого християнства у цілому світі. Нині вже західні народи при стрічі зі сотнями тисяч скитальців-збігців з-під совітського ярма зачинають щораз краще розуміти, що й для них не виключена така сама небезпека втратити всяку свободу так як і ми втратили. Вони зачинають розуміти слова св. Апостола Павла (II Сол. 2, 7.) „тайна уже діється беззаконія“. Бо сатана, що колись вселювався в людське тіло, нині вселюється вже й у людського духа так, що людська воля і розум стають його піддані і то не в поодиноких людях, але й у цілих краях відразу там де переслідується християнську правду.

Наше примусове перебування поза межами Батьківщини це нове свідоцтво про невміруще бажання нашого народу жити вільно у своїй власній державі від нікого незалежній. Але з усіх користей найважливіша та, що, несучи терпеливо тяжкий хрест нашого вигнання в душі правдивого покаяння, ми маємо змогу переблагати Бога за наші провини відомі й невідомі та й прихилити і прискорити Боже милосердя до наших бажань і змагань.

Ось з такими думками, з такими почуваннями віри й надії зустрічаємо, Дорогі в Христі Браття і Сестри, наш черговий цьогорічний великий Празник Христового Рождества на чужині, заховуючи при цьому наші стародавні християнські звичаї. Знаю добре, що саме намагання заховати вірно ті звичаї може ще збільшити наш біль і смуток, бо воно не можливе без згадки про те, що ми спинились здалека від наших рідних і знайомих, від наших приятелів і друзів, від нашого колишнього оточення, а те все збільшить нашу тугу і здається глибше зранить наші серця. Та я не сумніваюсь, що Божа Дитина Ісус Христос, якого річницю Рождества святкувати будемо, потішить нас небесною благодаттю. Він отре наші слези, Він влечить нашу тугу, Він скаже нам, як колись говорив до апостолів своє солодке слово: „не сумуйте, не тривожтеся, я з вами.“

Він Господь наш Ісус Христос самотній правдивий, незмінний наш Приятель, наш Спаситель, наш Бог, що любить нас безконечною, вічною любов'ю, що вибрав нас „прежде сложенія міра бити нам святим і непорочним в любові“ (Ефес. 1, 3.) Він все з нами, на кожному кроці готов спомогати нас своєю благодаттю у всіх наших потребах. Він знає про наш біль і нашу тугу, про наші злидні, про нашу тривогу, Він тільки бажає, щоби ми з довір'ям звернулись до Нього, нахилилися і черпали як з джерела усі благодати, яких нам треба. Він наш, а ми Його, Він з нами, а ми з Ним з нашим Господом Ісусом Христом, з нашим Богом, „от ісполненія його ми вси пріяхом“ (Іоан 1, 16), без Нього нічого не можна б зрозуміти ані з речей людських, ані з речей Божих, без Нього історія світу і людства була б нев'язаним хаосом, а з Ним для нас ясне те що було, що є і що буде. Тож годиться повторити зі св. Павлом (Євр. 13, 8): „Ісус Христос вчора і днесь, той же і ввіки“. Він допустив на нас тяжку пробу але Він не опускає нас. Він остає з нами, щоби ми ту пробу витривали якнайкраще для більшої слави свого Отця і для Його слави та

й для добра нашого. А якщо Христос з нами, ніщо нам не страшне. З нами Бог, розумійте язиці і покарайтесь, яко з нами Бог — співав колись св. пророк Ісаїя, передбачуючи віщим духом тую безмежну Божу любов у втіленні Божого Сина. І нам каже Церква свята повторювати в день Христового Різдва тую пісню радості і звертатися до безбожників словами того ж пророка Ісаїї „аще бо паки можете, паки побіждени будете, яко з нами Бог“. Оця велична пісня пророка Ісаїї має ще й тепер ту силу, як колись у Рідному Краю вливати потіху і радість у наші серця, бо скріплює віру й переконання, що ми, хоч і на скитальщині, то ми неопущені, не самі бо з нами наш предобрий, премилосердний і всемогучий Бог.

Як Пастир ваш, скиталець такий як і ви, що так як ви не може вернутись до Рідного краю і тужить за ним так як ви, що співчуває з вами на кожному кроці і в кожній хвили, бажаю вам усім мої Дорогі в Христі Браття і Сестри цієї потіхи з неба від нашого Божественного Спасителя і благаю Його, щоби зі світлим Празником Його Різдва і з Новим Роком 1949 обдарував вас найбагатшими благами свого Пресвятого Серця, а зокрема потіхою і солодкою надією на краще.

II.

Пересилаючи Вам усім разом і кожному зокріплення ті мої побажання і благословення, хочу при цій нагоді додати ще й деякі поучення, бо теперішні часи і обставини вимагають того, щоби промовити до вас усіх як Пастир ваш, що з волі Христового Намісника, Святого Отця Папи Римського несе тяжку відповідальність перед Богом і перед історією за вас усіх. Хоч і свідомий я моїх слабих сил на такий тягар і в таких страшних часах і в умовинах, які є нині, я прийняв на себе той обов'язок, покладаючи цілу надію на Божу любов безконечну і не перестаю благати Бога про світло з неба, щоби я міг послужити мійому любу народові в тому страшному лихолітті, а зокрема вам, Дорогі Браття і Сестри Скитальці, що знайшлись у чужих краях та ще у постійній тривозі за те, що буде з нами завтра. Треба щоби ви почули мій голос тепер, бо ваші Пастирі, наші Преосвященні Владики, що остались у Рідному Краю, заперторені по тюрмах, чи на примусових тяжких роботах, насилувані ворогом католицької Церкви і правдивої християнської релігії, не мо-

жуть промовити до вас. Правда, їхні кайдани промовляють до нас усіх ще голосніше, як промовляли їхні проповіді і ми дякуємо Богові за те, що дав нам таких неустрашимих Владик, що не побоялись ні мук ні навіть смерти, а остались вірні Святому Апостольському Римському Престолові, заохочуючи своїм приміром і духовенство і цілий нарід до такої самої вірності. Як колись св. Йосафат так і наші Преосвященні Владики правдиві і добрі пастирі, що по приміру Христа Спасителя нашого віддають свої душі за вівці—не завагались ні на хвилику ані не зрадили свого стада. „З Москви віри не приймемо—оце слова наших Владик—бо ми хочемо жити і умерти в тій вірі, яку Христос передав апостолам на чолі із св. Петром, якого і зробив першим видимим головою своєї Церкви цебто своїм першим Намісником на землі, а тую віру передали апостоли єпископам на чолі із наслідником св. Петра, кожночасним Папою Римським, що також є правдивий Христовий Намісник на землі. Тую правдиву віру приніс для українського народу Великий Рівноапостольний наш князь Володимир, в тій вірі ми хрестились і зростали, тільки в тій вірі хочемо вмерти. А московського патріярха ми були б готові узнати тільки під умовою, що він склонить голову перед Папою Римським і узнає його за свого зверхника, а Папа Римський приказав би нам для святого спокою навіязати братній зв'язок з московською церквою. Але й тоді не треба було би забувати, що християнські традиції на півночі прийшли із Кнєва, „матери всіх руських городів“

Не такої відповіді сподівався ворог від наших Владик, тому закував їх у тяжкі кайдани неволі, запроторив по тюрмах здалека від їхніх вірних, бо написано—як каже Христос у Євангелії (Мар. 14, 27): „поражу пастиря і розсипляться вівці“. Але й тоді не вдалось ворогові примусити нарід до зради віри батьків. Ледви дехто слабої віри дав себе збаламутити, а загал нашого католицького народу остався таки вірний св. католицькій Церкві і це приносить нам честь і славу перед Богом і перед світом.

III.

По приміру наших Владик-мучеників й Ісповідників хочу і я бути вірним моїм пастирським обов'язкам і виконувати їх якнайкраще на більшу Божу славу і на спасення ваших душ. У глибині могого серця горить беззастережна любов до Свя-

тої Христової Церкви і до Святого Апостольського Римського Престолу, Богом установленого на те, щоби зберігав і передавав усьому людству Христову науку без домішки якої-небудь похибки. А рівночасно горить у моїй душі вогонь любови до цілого нашого українського народу, зокрема до вас мої Браття і Сестри Скитальці, яких Боже Провидіння через Святого Вітця передало мені в пастирську опіку. Та любов така сильна, що я готовий на всі труднощі і перешкоди, на всі жертви, навіть на жертву життя, щоби тільки запевнити для вас духовну опіку, тай щоби наука Христова зберігалась між вами без блуду, щоби ви не зійшли на манівці тай щоби ви спасли ваші бессмертні душі на віки. При цьому буду змагати всіма силами, щоби вас усіх і в дочасних ваших потребах спомагати тай щоби боронити добрі слави і доброго імени українського народу перед світом.

IV.

Багато з нас напевно знає про те, що попри виконування стислих пастирських обов'язків супроти вас всіх треба було вкладати багато труду і праці у ті останні справи, зокрема на оборону і захист українських скитальців перед небезпеками, які постійно нам усім загрожували в перших роках нашої скитальщини, а при цьому ще й на виеднування допомоги для заспокоєння наших дочасних потреб.

Якщо згадую про те на цьому місці, то не для іншої ціли як тільки для того, щоби у цьому Пастирському Письмі до вас бодай короткими словами згадати і підкреслити, що найбільших добродійств у цьому страшному часі уся наша українська скитальщина зазнала з боку Святого Апостольського Престолу в Римі. Вже звласного досвіду нині знаємо, що у Найдостойнішій Особі Святого Отця, Христового Намісника на землі, ми маємо правдивого найріднішого Батька, що цілим серцем боліє над нещасною долею своїх любих дітей всіх без виїмку, що заступається за ними цілим своїм авторитетом, що рад-би сам перейняти на себе всі їхні терпіння, аби тільки захоронити і зберегти їх перед нещастям, щоби злагодити їхні терпіння. Не стало би тут місця, а може й не було би вказане вже нині у цьому Пастирському Листі подрібно говорити про ті всі добродійства, яких ми дізнали від Святого Отця, першзавсе завдяки тій обставині, що з волі того ж самого Святого Вітця, саме під час найстрашнішого нашого ли-

холіття, мудрим Керманичем Священної Конгрегації для Східної Церкви є найдостойніша людина великого ума і шляхотного серця, великий приятель і незрівняний наш Добродій, Його Емінінції Високопреосвященний Кардинал Кир Євгеній Тіссеран, що немов переживає в своїй серцю трагедію нашої Церкви як свою власну і є навірнішим речником нашим перед Святим Отцем, а попри те й могутнім оборонцем нашим перед сильними цього світу. Його великій любові до нас маємо завдячувати помноження уже в повоєнному часі нашої української католицької єрархії в Канаді, Йому маємо завдячити створення нашої рідної Духовної Влади в Європі, Йому маємо завдячити можливість забезпечувати духовну опіку для наших скитальців по всіх краях світу. Від Апостольського Престолу через Достойні руки Його Емінінції Високопреосвященного Кардинала Кир Євгенія іде до нас безнастанна матеріальна, зокрема грошова поміч на всі безмежні потреби нашої скитальщини. Наші славні вояки української армії добре знають, кому мають завдячувати рятунок у найчорнішу годину небезпеки, яка загрожувала їм в перших роках їхньої неволі. Вони знають теж добре, що тільки завдяки щедрій допомозі і великій ласці цього найбільшого нашого Добродія табор українських вояків у Ріміні мав змогу зорганізувати зразкове шкільництво і розвивати різні культурно-освітні установи. Наші славні вчені і науковці завдяки щедрій допомозі Його Емінінції навіть з власних фондів Його мають змогу продовжувати наукову працю і видаванвя наукових творів серед тяжких умовин скитального життя. Наша дорога студентська молодь завдяки особливій любові і щедрості Його Емінінції користує обильно з фондів Святого Апостольського Престолу, майже у всіх краях Західної Європи, зокрема в Бельгії і Голляндії. А невтомимі інтервенції Його Емінінції перед католицькою єрархією в Іспанії і Ірляндії виведнали для кількадесятьох університетських студентів стипендії на продовження і завершення вищих студій на тамошніх університетах і технічних школах. Може і не всі українські скитальці знають про те все, хоч напевно майже всі скористали з тих величезних добродійств, всі без різниці віроісповідань, отже навіть ті, що не мають щастя називати Святого Отця своїм Вітцем, але мусять назвати Його своїм правдивим Добродієм. Хто ж міг би вичислити всі ті добродійства, які остануться тайною батьківського серця Святішого Отця, а з яких всі без виїмку користуємо. А все те, всі ті свої дари щедрою рукою роздає Святий Отець між нас, нічого іншого

не бажаючи, як тільки злагоднити нашу недолю вигнання тай щоб дати нам доказ своєї любови, щоби ми знали, що ми не самі, що Він з нами так як з нами Христос.

У.

За ту ю батьківську любов, що її дізнаємо з боку Святого Апостольського Престолу, належить ся з нашого боку любов безмежна і вдячність найглибша. Нашу любов і вдячність покажемо, Дорогі Браття і Сестри, нашим непохитним прив'язанням до Св. Апостольського Римського Престолу, нашою вірністю для св. вселенської Церкви так, як того доказали наші неустрашимі Владики, наше духовенство, наші браття і сестри у Рідному Краю, відкидаючи просьби і грозьби ворожі, вибираючи радше муки і смерть як зраду прадідної католицької віри.

Здавалося б, що тут на чужині немає для нас небезпеки спроневерення бо тут і не загрожує нам переслідування за Христову Правду, а однак треба, на жаль, сказати що саме на чужині існує для нас небезпека відчуження від своїх святих християнських передань, небезпека деякої знеохоти до своєї святої Церкви а навіть і небезпека спроневерення своїй Церкві.

Той сам ворог, що в Рідному Краю нищить насильно нашу Церкву і тут на чужині підходить підступно до нас як вовк в овечій шкірі і старається в нас перш завсе захитати довір'я до Божого милосердя та й пхнути нас у пропасть безнадійности й одчаю. Він тут на чужині має своїх наймитів і найману пресу і підступно зближається до нас з кличами патріотизму та старається нас обманути і видерти з наших сердець ті святі почування католицької віри, що їх ми принесли з собою в наших серцях, а на то місце намагається вщепити в нас недовір'я до Святого Апостольського Престолу та звернути нас на манівці, представляючи своє московське православ'я як віру наших батьків. Це ж ніхто інший тільки той сам ворог пускає в світ нікчемні клевети на Святого Вітця, на католицьку Церкву, на наших Преосвящених Владик і наше духовенство, називаючи їх усіх ворогами нашого рідного народу. Це той сам ворог при допомозі своїх наймитів поширює в останніх часах між нашими вірними на терені Франції нікчемну брошуру, у якій фальшиво представляє історію нашої української Церкви і повторює злобні видумки про Українську Католицьку Церкву з XVI. і XVII. сто-

ліття немов би вона переслідувала наших нез'єдинених братів. Очевидно ціль тієї брошури це викликати в українських серцях неохоту, а якщо можливо, то й ненависть до Католицької Церкви.

З жалем треба ствердити, що й наші нез'єдинені Браття Українці, що знайшлися побіч нас на скитальщині, або ті що перебувають щасливо за океаном, у своїх письмах нерозважно повторюють московські напасти і видумки на Українську Католицьку Церкву і „думають, що службу Богу приносять“ (Іван XVI, II). Хоч у дійсности радше ворогові прислугу приносять, бо йому тільки і про те йде, щоби очорнити і поганьбити Укр. Католицьку Церкву і неохоту до неї викликати.

Коли переглядати українську релігійну пресу в наших нез'єдинених Братів з Америки чи Канади, а тую пресу вони так обильно присилали і присилають для наших українських скитальців в Європі, то аж дивно стає, що в ній стільки напастей на нашу Католицьку Церкву, зокрема на Св. Священномученика Йосафата, якого залюбки обкидується болотом, черпаням з московського „православного“ багна. Чи справді не мають наші нез'єдинені Браття інших відповідніших засобів, щоби боронити своє православ'є? Тай перед ким його боронять? Чи може загрожує йому непезпека переслідування з боку українців католиків? А припустім, що треба було б боронити українське православ'є, то чи муситься уживати аж таких засобів, щоби обкидувати болотом і висмівати Святого, якого 6 мільйонів католиків цілого світу почитає як одного з найбільших синів української нації і зразок усіх християнських чеснот, а 400 мільйонів католиків цілого світу почитає його як святого і мученика за Христову Правду?

Знаю, мої Дорогі Браття і Сестри, що така преса дістається у ваші руки і могла би викликати серед вас, якщо не знаєте добре нашої історії, деякі сумніви відносно тих подій, про які ви мали дотепер кращі поняття. Тому й уважаю за мій святий пастирський обов'язок, візвати вас словами св. Апостола Павла, якими упоминав своїх любих Коринтян (Перша Кор. XVI, 13.) „чувайте, стійте в вірі, поступайте відважно і кріпійтеся, не дайте себе захитати в вірі, не дайте себе обманути“. Витривайте в вірі, в якій родилися, пам'ятаючи на обітницю Христову (Матей XXIУ, 13:) „претерпівий до кінца, спасен будет“. Ані сподівана полекша у ваших злиднях, ані помножені терпіння на чужині не сміють вас захитати у вірі, в якій ви родилися. Ви будете завсігди па-

м'ятати на слова св. Павла в листі до Римлян (Рим. VIII. 18.): „бо терпіння теперішнього часу недостойні тої слави, яка в нас об'явиться“ і інших слів того ж апостола у листі до Солунян (II Сол. III, 3): „а вірний є Бог, він утвердить нас і зховає від злого“.

УІ.

Розкинені по різних краях Західньої Європи ви, Браття і Сестри, не все маєте щастя знайтись у католицькому оточенні. У деяких краях, як Німеччина, Голляндія, Данія, Англія — ви навіть стрінулись з протестантською більшістю даних народів, а протестанти, як знаєте, не ставляться прихильно до Католицької Церкви. Вони і не розуміють, чому ми українці католики не йдемо радше за більшістю українців православних. Ви стрічаєтесь з різними протестантськими сектами і дістаєте навіть в руки даром сектантську пресу в українській мові, видавану в Америці чи Канаді. Я не сумніваюся, що ви, Браття і Сестри, доцінюєте належно вартість сектарської пропаганди, бо вона відразу дається пізнати як противна віковій побожності українського духа. А все ж кажу „чувайте“. Не беріть в руки не-католицької сектарської преси, яку насилають вам наші браття з Америки чи Канади, які загубили там свою віру прадідну, записались до різних сект найбільш дивоглядних, що не мають нічого спільного з правдивим християнством. Щоби вас легше обманювати, вони дають вам у руки навіть свої видання святого письма, проповідуючи при цьому таку свободу віри, щоб кожний міг собі пояснювати Святе Письмо так як хоче, не оглядаючися на непомилне учительство Католицької Церкви. Звідци і намножилося тих сект на цілі сотні, в самій Америці є їх около 500, а кожна незалежна від іншої і що іншого вчить. Ми, Дорогі Браття і Сестри, знаємо добре, що Христос дав своїй Церкві непомилне учительство, бо він оснував свою Церкву на скалі, цебто на Петрі, якому дав найвищу владу пастирську, якому запевнив і непомилність у збереженні науки своєї і привілей утверджувати братів у вірі, а тую саму власть має кожноточасний Петровий наслідник Папа Римський.

Знаю добре, Дорогі Браття і Сестри, що не раз приходять у вас хвилі одчаю, нема ніякого просвітку, а при цьому безнастанна тривога про завтрішній день та ще й безмежна туга за Рідним Краєм і за тими всіми рідними, що осталися за

т.зв. залізною заслоною. О тоді звичайно підходять до вас сектярські післанці зі своєю літературою і підсувають вам один чи другий уступ Святого Письма, що мав би вияснити вам теперішнє ваше тяжке положення і мав би бути ліком на зіцлення ваших ран. Будьте мудрі у справах пояснення висловів Святого Письма, вдавайтеся до своїх Духовних Отців, яких прислала для вас ваша Духовна Влада.

І ще в одній справі мушу звернути увагу вашу Дорогі Браття і Сестри. Ви поселились по різних краях як звичайні робітники і як такі вступаєте до робітничих організацій т.зв, синдикатів, що мають за ціль боронити право робітників перед працедавцями. Такі синдикати звичайно бувають усякої політичної заправки. Нам християнам повинно бути ясно, що ми можемо вписуватися тільки до християнського синдикату, бо тільки там знайдемо правдиву оборону наших прав, які нам належаться як християнським робітникам.

Свідомий моєї тяжкої відповідальности Пастиря за спасення душ ваших запевняю вас усіх, що в моїх молитвах постійно благаю Милосердного Бога, щоби спомогав вас своїми обильними благодатями і осолоджував злидні вашого вигнання, щоби ви скористали з того Божого досвідчення, що тяжить на вас та й щоб не пропали на чужині. Божа поміч певна, але з нашого боку мусять бути заховані деякі умови. Чуємо не раз, що світ обурюється на цинічне твердження, що мирові трактати чи умови це нічого як тільки клаптик паперу. А однак, мало хто обурюється на подоптання найважливішого трактату заключеного між Богом та людьми у десятиох Божих Заповідях. Той трактат допчеться офіційально і прилюдно. Якщо слухна є війна за порушення людського трактату, то хіба Бог має ще більше право до вжиття кари, щоб привернути респект до свого трактату виписаного в людських серцях. А якщо недоторкаємі є границі кожної держави і за порушення їх ведеться війна, то чи не будуть недоторкаємі безграничні Божі права понад всі нації? Господь Бог дає нам тепер дуже діткливу дуже строгу лекцію, щоби ми пізнали, хто є Він а хто ми. Дехто з нас може й тих, що стояли або й стоять у проводі пароду думають, що можуть обійтися без Бога, що можемо безкарно топтати Його закон. Появляються між нами на скитальщині свіжі маніфести без згадки про Бога. Страшна лекція фактів, що так наглядно учить нас, що без християнського порядку ціла людська спільнота потопає, ціла цивілізація паде і нас сторо-

щить безпошадно, і та лекція не вистарчила. Здається треба повторити слова Папи Пія XI. „Стільки конференцій, промов, дискусій — але коли почув хто небудь слово про Бога, про Боже Провидіння? Заховуючись в такий жалюгідний спосіб людство (а наша спільнота зокрема) наражується на небезпеку, що Бог скаже: „робіть без мене!“ Здається не треба було б вже більшої кари Божої як таке слово. Бо що ж може сотворіння чи навіть світ зробити без Бога“.

То ж першим і найважливішим обов'язком нашим як у Рідному Краю так і на чужині мусить бути: зберегати і поступати згідно з Божими Заповідями. „Бога бійся і заповіді Його заховуй“ впоминає нас Святий Дух. Будьте вірні Богу і Церкві Його Святий, поза котрою немає спасення. Чуєте не раз від англійських протестантів, що Церква має бути національна. Можете вичитати навіть в українській пресі наших нез'єдинених братів, що українці католики підчиняються чужій Духовній Верховній Владі, яка не є контрольована українським народом. На такі невідповідальні вислови треба би тільки здвигнути раменами і дивуватись, що людина має відвагу говорити про Церкву взагалі, не маючи поняття, що то є Христова Церква і які її цілі, означені самим Ісусом Христом. Та ж кожний християнин, що знає бодай початки катехизму, знає також, що релігія і Церква це що іншого як національність чи раса. Мішати одно з другим це вияв невідомости, а то й злоби. Христова Церква одна і єдина, яку оснував Христос на „камені“, є Соборна, Вселенська, зі своєї природи призначена для всіх людей, так само як правда є загальна і незмінна для всіх народів всіх країв і всіх часів. Але та Вселенська Церква поширена по цілому світі від нікого не жадає, щоби вирікся своєї батьківщини, щоби заперечив любов до батьківщини. На виворіть, вона, хоч каже любити всі народи і наказує ненавидіти когонебудь, каже любити перш за все свою власну батьківщину і бути готовим і на найбільшу жертву на випадок потреби боронити батьківщину і слухних її прав. Вона, Церква Христова продовж 20-ти століть виховала і привела до національної свідомости багато народів, які тільки завдяки шляхотним впливам Церкви ввійшли до найвищих ступнів розвитку культури і цивілізації, а нема ані одного випадку, щоби який нарід затрати свідомість національної приналежності тільки через те, що належав до правдивої Христової Церкви. Вона як Христос, хоче щоби всі народи, всі люди належали до одного Христового стада, до одної християнської родини, щоби творили одну

душу, одно серце, ісповідували одну віру, але ця єдність це єдність надприродного порядку, яка не противиться різниченню народів і рас. Вона не зважає на те, чи хто білий чи чорний, чи хто з Америки чи з Європи, чи хто говорить такою чи іншою мовою, чи хто з царського походження чи з бідної родини, всі для Неї однаково дорогі діти, всіх хоче для Христа позискати, всі душі привести до спасення. Які ми щасливі, що належимо до правдивої Христової Церкви, яку тепер ворог переслідує і хоче зламати вірність для Неї чи то сілою як у Рідному Краю, чи то підступом як на чужині! Ми ж знаємо добре, що Католицька Церква не жадає, щоб ми виреклися наших звичаїв, традицій, нашого обряду, вона радше пильнує, щоб ми те все заховували, щоби ми нічого не запропастили. Найкращий наглядний доказ на те, це недавно видані Апостольським Престолом в Римі наші літургійні книги, на прозбу самих наших Високопреосвящених Владик. З тих книг якже докладно видно, що Апостольський Престол з найбільшою дбайливістю пильнує, щоби наші літургійні традиції заховувано в повній чистоті без домішок московських чи латинських, а так, як вони творились і переховувались в столиці України Києві. І з того титулу ми вдячні безмежно Святому Апостольському Престолові і Церкві Католицькій останемо вірні для Неї і попри заповіді Божі будемо і тут на чужині заховувати церковні заповіді. Будемо святкувати неділі і свята правдиво по християнськи, беручи участь у св. Літургії (Службі Божій), якщо нема нашого священика то й у відпрарі латинського обряду, але тільки католицькій. Святість подружжя і достоїнство дівства буде для нас неоспоримим законом.

До вас, християнські подружжя, окреме слово звертаю як Пастир ваш і благаю, щоб ви жили правдиво по християнськи, пам'ятаючи, що нехристиянське уживання подружжя стягає Божу пімету на нас і на цілий наш нарід. Виховуйте дітей у страсі Господньому, вашим добрим приміром перш за все. Якщо ви затратили вже на чужині гарний наш звичай відмовляти щоденні молитви спільно в родині, старайтесь наново той звичай впровадити, а благословення Господнє особливе спічне на вас. З молитвою на устах ідіть до праці і кінчіть працю, з молитвою засідайте до стола і вставляйте від стола.

Ощаджуйте зароблений гріш, не марнуйте його, а складайте хоч би і дрібними складками на чорну годину. Спомагайте тих, що не заробляють, що хорі, каліки, сироти, нездіб-

ні до праці, а Милосердний Господь стократ надгородить вас і в цьому життю, а зокрема у вічності. Підтримуйте свою пресу, але тільки свою католицьку, або таку, що шанує ваші християнські переконання і не ображує їх.

Своїх священиків, духовних отців, шануйте і з довіря'м відносьтеся до них у всіх справах. А в пожиттю між собою заховайте згоду і любов братню та не затроюйте ще більше собі вашого побуту на чужині. Особливо взиваю вас, Мої Дорогенькі Браття і Сестри, щоби ви викорінили з ваших сердець почування незгоди і ненависти, що є такою страшною язвою нашого народу продовж його вікової історії, а зокрема тепер на скитальщині. Ми християни, Христові ученики, а Христос виразно сказав, що тільки по тому можна буде пізнати Христових учнів, якщо будуть мати любов між собою. Це є найліпший і єдиний добре зрозумілий знак правдивого християнства. Колись погани подивлялися перших християн і говорили: дивись, як вони любляться між собою. І такий вияв християнства був найціннішим доказом на правдивість Христової науки. А нині такі вислови булиб радше докірливим глумом, бо з жалем треба ствердити, що любов, яку Христос проповідував і яку Дух Святий запалив в Церкві у Празник П'ятдесятниці у багатьох народів, майже вигасла. Вони ще в-правді (ті народи) не виреклися християнства. вони мають величаві храми навіть величаві Богослужби, але животної сила християнства заниділа. Один славний церковний письменник нинішніх днів каже, що ніякий гріх, ніякий злочин не є такий ворожий по суті для Церкви, як саме злочин браку любови і опирає той свій вислів на словах просто дивних св. Апостола Павла з першого листу до Коринтян 13. глава стих 1—4. З тих слів Св. Павла так ясно виходить, що браку любови не заступить ані ніякий штучний орудник, ані глибока думка богословів, ані висока християнська наука, бо „хоч би я говорив мовами всіх людей і ангелів, а не мав любови, то я так як мідь, що звенить і цимбал що бренить“. — Не зроблять того ані видіння, ані екстази, бо „хоч мав би я дар пророцтв і знав усі тайни то я ніщо“. — Так само мало значить запал сильної віри, нехай би вона й як чудово виявлялась на різних католицьких торжествах і маніфестаціях; навіть як була би така віра, що „гори переставляє“ — то я ніщо без любови. Що більше, навіть те, що на зверх так легко може заслуговувати на назву любови, а саме діла добродійности, геройської жертви і вони не вистарчають, бо „хоч би я роздав

усе моє майно і хоч би віддав моє тіло на спасення, а не маю любови — то воно на ніщо не придалося б мені“. Всі ті союзи прилюдної добродійности, всі товариства чи об'єднання з такими цілями не мають сили, якщо нема чистої, сильної любови ближнього. Яка ж то любов мусить бути? Відповідь дає той сам св. Апостол Павло кажучи, що та любов „терпелива, милосердна, не зазидує, не надувається, не гордиться, не є непристойна, не шукає свого, не огірчується, не думає зле, не тішиться несправедливістю, а тішиться правдою, все любить, всему вірить, всего надіється, все зносить“. І додає згаданий церковний письменник слова „якщо ті що шукають за правдивою Церквою не потребували би її шукати у книжках чи письмах, а між правдивими християнами, питаючи тільки де ті нові люди, люди нової любови — то легко знайшли б її. Треба просити Духа Святого, Духа Істини, щоби прийшов і вселився в нас і запалив в наших серцях вогонь Христової любови“. (Гляди: др. Карло Адам „Христос наш Брат“, стор. 180 і слідуєчі).

Немає сумніву, що причина нинішнього безладдя в світі, причина непевности про завтрашній день — це потоптання загального Христового закону про братню любов. Сатана, ворог людського спасення був затривожений зразу приходом Сина Божого на цей світ і оснуванням його Царства Церкви як Царства Любови. Отже він видумав, як каже св. Кирило, спосіб на те, щоб не допустити до об'єднання людства в одному Христовому Царстві Любови, в одній Христовій Церкві. Він видумав ереси і розколи, він зачав закладати свої єретичні церкви, він порушив ціле пекло, щоби при його допомозі загасити любов, запалену Духом Святим в день П'ятдесятниці, а замість любови вщепив у людські серця ненависть людини до людини, народу до народу, щоби вкінці довести людство до безбожництва та й щоб піддати його безбожним провідникам-тиранам, що „скермовують шляхи людства до руїни у пропасти нещастя,, (Рим. 3, 15). Правда, він не може знищити Христового Царства — Церкви, бо Христос запевнює нас у святім Євангелію що „пекольні сили не одоліють її“, але він може тут і там виробити багато спустошення, насаджуючи своє царство сатани, царство ненависти у людських душах.

Ми називаємо себе і хочемо бути добрими християнами. То ж не забуваймо, що по словам Христовим нема нічого іншого як тільки любов, по якій можна пізнати, що ми Христові учні. Нехай же не буде між нами ненависти, незгоди,

сварів, нехай нас лучить одна братня християнська любов, бо ми діти одної Христової Церкви, до того ще й діти одної Матери України. Не хочу через те сказати, що не сміє бути між вами політичних партій чи груп, які різняться програмою своєї праці і своїми цілями. Цего не заборонює Христова Церква, жадає тільки, щоби суперництво між партіями чи групами відбувалося в рямцях і без образи Божого Закону про християнську любов ближнього.

УІІ.

А в цьому місці хочу звернутися з окремим словом до вас, Преподобні і Всечесні Отці і Браття, до нашого Духовенства, що враз із вірними знайшлося на скитальщині і ділить свою долю і недолю. Маючи для вас, Дорогі Отці і Браття, в моєму серцю особливі побажання і благословення з нагоди Світлого Празника Христового Рождества і близького вже Нового Року, відчуюю також обов'язок Пастиря і Настоятеля вашого, пригадати вам на деякі речі, щоби ми могли з якнайбільшим успіхом сповняти наші душпастирські обов'язки на чужині. Ви, Дорогі Отці і Браття, маєте можливість і щастя продовжувати і на вигнанні душпастирську працю, яку ви покинули у Рідному Краю. Та ви знайшлися у зовсім інших умовах життя чи то по таборах збігців, чи поза таборами, по різних краях Західньої Європи. Поза тими всіми труднощами, що їх мають наші вірні, ви несете ще й тяжку відповідальність за повірені вам душі. Ви болієте над тими поганими наслідками, які має серед ваших вірних побут на чужині. Ви бачите, як тяжко наладнати правильне душпастирство для наших вірних, які поволеньки користаючи, а може надуживаючи свободи, затрачують християнські почування і страх Господній та й приймають від чужинців радше те, що зле в них бачать, а не те, що добре. Ви може часом і знеохочуєтеся вже до душпастирської праці між скитальцями в Європі, а до того серед тієї загально непевної світової ситуації, ви раді б на край світу йти, бо сподієтеся кращих умовин душпастирської праці. Благаю вас Дорогі Отці, щоби ви не дозволили загаснути у ваших серцях тій любові, яка належить від вас тим вірним, що повірені вашій душпастирській опіці. Не знеохочуйтеся невдачами, не забувайте, що успіхи не залежать від нашої праці, а від Божої благодаті, та й не по успіхах буде нас колись Бог судити, а по ревности і жертвенности нашої праці для Нього. Будьте добрими

пастирями, чувайте над усім тим, що діється серед вашого стада. До кожного з вас відзиваюсь словами св. Павла (ІІ Тим. 4, 1): „заклинаю тебе перед Богом і Ісусом Христом, що буде судити живих і мертвих: проповідуй слово, наставляй впо-ру і не впо-ру, картай, грози“. Це певне, що від вашої ревної жертвенної душпастирської праці залежить в рішальній мірі, чи наша нещасна скитальщина збережеться, чи пропаде на чужині.

Якщо важний для нас усіх заповіт про зберігання передавання наших батьківських звичаїв, нашого святого обряду, то він, той заповіт особливо важний для вас Отців Духовних і Душпастирів. Взиваю вас першзавсе, щоб ви заховували наші літургічні приписи так, як того бажає Святий Апостольський Престол, згідно з нововиданими книгами. Заохочуйте своїх вірних, щоби жили повним літургічним життям, беручи правдиву участь у наших Богослужбах, так, як того вимагає наш Святий Обряд. Обновляйте і скріплюйте побожність до Пресвятої Евхаристії, заохочуючи вірних до частого, можливо й щоденного приймавання св. Причастя, оживляйте набожність до Божої Матери, що є і нашою Небесною Матінкою, напоминайте вірних, щоби по християнськи заховували свої свята, щоби не опускали Служби Божої. Особливо заохочуйте вірних, щоби відправляли спільно щоденні молитви. Остерігайте вірних, щоби були далеко від організацій чи товариств Церквою закараних.

Возьміть в особливу опіку нашу українську молодь, організуйте кружки молоді і заохочуйте її, щоби самохіть змагала до пізнання і поглиблення святих Правд Віри та й щоби сповняла практики християнської побожності. Старайтеся по змозі зорганізувати по своїх громадах українські школи, бо-дай вечірні, щоби молодь мала змогу приучуватися своїй українській мові, своїй історії, щоб знала, чия вона, яких батьків, якої віри, якого обряду. У кожній вашій громаді нехай повстане кружок Католицької Акції (світського апостольства), що буде вам помічна у сповнюванні вашого важкого апостольського завдання. Зокрема опікуйтеся вбогими і хворими з терпеливістю і любов'ю. Нехай у кожній українській громаді повстане відділ організованої добродійності, що її тут на чужині будемо називати назвою грецького походження „харі-тас“. Старайтеся про зовнішню красу і велич при відправі наших Богослужб, проповідуйте від часу до часу про євангельські ради, щоби викликати в молодих душах бажання посвятитися релігійному життю, монашому чи священичному. Зав-

сідги давайте добрий примір правдивого християнського життя і це буде ваша найкраща проповідь. Заохочуючи безнастанно вірних до щораз доскональшої християнської любови ближнього старайтеся щоби першзавсе між вами священиками царувала правдива християнська братня любов.

До ваших вірних відноситься заєдно зі щирою батьківською любов'ю тіштеся, якщо маєте змогу комунебудь що доброго зробити, порадити і потішити. До духовної влади, зокрема до Святого Апостольського Престолу відноситься зі синівською найглибшою пошаною і повним відданням, вдячністю і непохитним послухом.

При цьому вважаю за вказане звернути вашу увагу ще на одну не маловажну справу. З прикрістю мупу виявити, що від часу до часу доходять до мене скарги з боку вірних, що наші деякі українські священики на вигнавні забагато цикавляться політикою, ба навіть пристають до того чи іншого політичного угруповання, надуживаючи деколи і проповідницькі, щоби виявити свої симпатії в ту чи іншу сторону. Через те дають вони противникам нагоду підносити закиди проти Церкви взагалі, немов би Церква мала також політичні чи партійні цілі у своїй діяльності.

Вже не раз і то прилюдно треба було заявити, що такі закиди проти Церкви є неслухні. Якщо який священик поступаючи нерозважно станув по боці чи навіть на услуги якої небудь політичної партії чи групи, то це ще не значить, що Церква пішла на ті самі услуги для політики. У наведеному розділі про християнську любов аж надто ясно сказано, що Церква не може мати іншої політики як тільки ту, яку мав Христос, а саме змагати до поширення і закріплення Христового Царства на землі згідно зі засадами святого Євангелія. Тої „політики“ має триматися і кожний український священик, для якого всяка політична партія чи група мусить бути байдужа, він не сміє ставати чи стояти на услугах якої небудь партії, ані виступати проти немилої йому партії чи групи з проповідницькі, хіба тільки тоді, якщо вона має в своїй програмі цілі і засоби, противні Божим заповідям і християнським засадам, бо Христова Церква, а з нею священик, стоїть на сторожі чистоти Христових засад і боронить їх неустрашимо.

УІІІ.

Звертаючись окремим словом до Всечесного нашого Духовенства, запевнюючи його про мої особливі, найсердечніші святочні і новорічні побажання і благословення, мило мені заповнити про те саме і вас, Дорогі Питомці, обох духовних семінарій, що їх маємо на чужині, а саме у Римі і у Кюлемборґу у Голяндії. Для вас моє серце отворене, бо ви квіт і надія нашої Церкви, що переживає у Рідному Краю свою Голгофту. Ви мали щастя покликання до священства, одні ще в Рідному Краю, інші вже тут на чужині і маєте особливу Божу ласку продовжувати ваші богословські студії чи у Вічному Місті Римі, у папській семінарії ім. Святого Йосафата, чи в нашій духовній семінарії, що знайшла захист на гостинній голяндській землі. Це знак, що Милосерний Господь, хоч тяжко досвідчає у Рідному Краю нашу Церкву, то тут на чужині не дає їй пропасти і приготує „ділателей жатви“, щоби їх післати на своє жниво, де тільки знайдуться українські скитальці, а колись і до спустошеного і зруйнованого Рідного Краю, щоби відбудувати, поширити і закріпити Христове Царство в українських душах. Не знаєте ви, мої Дорогенькі, в яких умовах прийдеться вам працювати на Господній ниві, тут на скитальщині, чи колись у Батьківщині. Одно певне, що ті умовини будуть інші від тих, що ми з ними зросли у Рідному Краю перед війною, напевно будуть тяжчі. На ті умовини ви мусите приготуватися вже в семінарії. Побуваючи на чужині, ви мусите бути готові на тяжку апостольську, повну посвяту працю серед нашого розсіяння, ви ані мріяти не можете про якінебудь життєві вигоди. Побіч богословського знання треба вам набувати ще й знання чужих мов тих країв, в яких прийдеться вам працювати. Було б також порадно старатись набути по приміру св. Павла знання практичного фаху, щоби в разі потреби ви могли і своєю працею забезпечити собі життя. Але найважливіша річ, це сталення характеру і засвоєння засад правдивої побожності. Зберігайте святе покликання, бо ворог нашого спасення змагає всіми можливими хитрими засобами, захитати вас в ньому і не допустити до того, щоби ви стали добрими священиками. Зростаєте в безмежній любові до Ісуса Христа і до Святого Апостольського Престолу, у любові до Батьківщини і до свого народу, для якого вже скоро маєте бути пастирями душ.

ІХ.

І для монашого славного нашого Духовенства ношу у моєму серцю найкращі побажання і благословення з тієї милої нагоди Празника Христового Рождества і Нового Року. До вас, Високопреподобні Отці і Браття Чину Св. Василя Великого, що остаєте в Європі і спомагаєте нашу скитальщину вашими святими молитвами, а подекуди вашою ревною душ-пастирською працею, звертаю на цьому місці мій привіт і найсердечніші побажання усього, що тільки найкращого має для вас вифлємська Божа Дитинка.

До вас, Преподобні Браття Студити, що у малому числі врятувались перед ворожим переслідуванням і вспіли на чужині зібратися у малу громадку, відзиваюсь з нагоди Христового Рождества словами Ісуса Христа, сказаними до Апостолів: „не бійтеся стадо маленьке“. Діло великого нашого Митрополита Андрея завдяки особливій опіці Апостольського Престолу не пропаде, а розвинеться і приготується до слов-нення великого завдання, вимріяного тим великим нашим Подвижником, вашим Основником. Витривайте у вашому по-кликанні, благайте Господа про нові покликання серед нашої скитальщини.

Вкінці і до вас, Преподобні Сестри Служебниці Пречистої Диви Марії Непорочно Зачатої, окреме слово, привіт і побажання. На терені Франції ви виконуєте велику роботу серед нашої скитальщини, спомагаючи тих найбільшніх, що потребують порятунку, а до того ще й пильнуєте бодай жмінку українських дітей у Парижі, що позбавлені своєї Рідної Школи учаться від вас святих Правд Віри і молитви у своїй рідній мові, а в Вічному Місті Римі вашими святими молитвами і вашою жертвенною працею у нашій Папській Семінарії ім. св. Йосафата спомагаєте нашу скитальщину і збираєте безсмертні заслуги перед Богом, перед нашою Святою Церквою і перед Батьківщиною.

Усі мої побажання для вас усіх Всечесні Отці, Дорогі Браття і Сестри, складаю на руки нашої Небесної Неньки Непорочно Зачатої Пречистої Диви Марії з молитвою на устах; „Под твою милость прибігаєм Богородице Діво, молитв наших не презри во скорбіх но од бід ізбави нас єдина чистая і благословенная“. Вона Божа Мати могутня Цариця наша, Вона може то зробити, Вона наша Мати, хоче нашого добра

і зробить те! Покірно прибігаймо до Неї як до джерела, щоби зачерпнути води з того повного збірника, бо відчуваємо пустку в наших серцях. Просимо, щоби не погордила нашими нужденними молитвами, нашими побажаннями, а щоби вибавила нас з біди і нужди, бо ми всі Її діти, ми одне в Христі і Пречистій Діві Марії Матері нашій. Вона єдина наша Мати, Єдина, Чиста і Непорочна, Єдина Благословенна в женах наша законна Мати, що в таких тяжких болях під Хрестом породила нас до життя ласки. Вона ні на хвилю не забуває нас — своїх дітей, цікавиться нами, бажає щоби ми все були разом з Нею і тут і в вічності, Амінь.

Благодать і Мир і Благословення Всемогучого Бога Отця, любов Господа нашого Ісуса Христа і Причастя Святого Духа най буде з Вами всіма, Амінь.

Дано у Ноттінггам в Англії в день св. Апостола Андрія Первозванного, 30. ст.ст. листопада 1948. р.

† ІВАН, Епп.

* * *

Це Пастирське Послання прочитають Всч. О. О. Душпастирі у всіх церквах свого душпастирства на торжественній Літургії в часі Різдвяних Свят.

Ч.: 3144/Г. В./48.

1. Реколекції для священників і вірних.

Подаємо до відома Всч. Отцям, що впродовж перших місяців ц. р. в усіх Ген. Вікаріятах відбудуться духовні вправи (реколекції) для священників в. Час і місце будуть своєчасно подані до відома. Взяти участь у цих реколекціях повинно якнайбільше число священників, а зокрема зобов'язані ті Отці, що в останніх трьох роках не відбули духовних вправ, обов'язкових для священників.

Доручаємо також і для вірних влаштувати цього року великопісні реколекції. Всч. О.О. Душпастирі подбають уже від тепер про провідника реколекцій для свого душпастирства. Якщо ж це неможливо, нехай самі зяздалегідь приготвують реколекційні науки, щоб і без допомоги запрошеного священника могли своїм вірним дати реколекції. Труднощі, які могли б насуватися чи то з недостачі часу чи відповідної вправи в цьому ділі дадуться побороти при нашій добрій волі, охоті й пильності. Та в першу чергу гаряча молитва й ревність за спасення душ дадуть нам потрібну силу до виконання цього спасенного для добра нам доручених душ діла.—Устійнений реченець намічених реколекцій завчасу подати до відома дотичного Ген. Вікаріяту.—З огляду на недостачу наших реколекційних проповідників і місіонарів (монахів) в Європі, дуже поручаємо таку розв'язку, щоб О.О. Душпастирі сусіди взаємно один у другого виголошували реколекційні науки.

Ч.: 3154/II/48.

2. Богослуження для шкільної молоді.

В свідомості й переконанні про дуже важке й високе значення молитви в духовному житті взагалі, а зокрема вірючи в велику вагу молитви й св. Безкровної Жертви як виховного чинника для формування світогляду й релігійного росту душ молоді, поручаємо Всч. О. О. Катихитам по змозі ввести звичай правити Службу Божу для шкільної молоді, також і на будні, і то принаймні двічі в тиждні. Через побожну, активну участь молоді в наших церковних відправах, а зокрема через чинну участь у св. Літургії притягнемо й зв'яжемо наших учнів (учениць) куди сильніше з Церквою, як тільки теоретичними поученнями.

Тим самим і привчимо нашу молодь уже від ранніх літ

виконувати релігійні практики такі спасенні для дальшого життя, а зокрема як завдаток на вічне життя. Йде й про те, щоб наша молодь уже змалку зживалася й зростала з нашою Церквою, нашими рідними Богослуженнями й з нашими чудовими обрядами. Це надзвичайно важне для нас передусім сьогодні, коли наша молодь живе і виховується в чужому середовищі, далеко від Рідної Землі, а тимсамим позбавлена цієї незаступної атмосфери, й тих чинників які діють тільки на власному ґрунті й серед свого народа. Та це завдання виконують Всч. О. О. Катихити тільки тоді, коли привчать молодь брати активну участь у св. Літургії через спів чи рецитовання тих частин, які належать до вірних. Чим більше розуміння й почуття власної співучасті в Богослуженнях, тим більша радість і привязаність до св. Літургії родиться в дітей. Також поручаємо привчати хлопців до послуги при Службі Божій в дальматиках, ушитих до їх росту. Услугувати в таких дальматиках повинні юнаки так на рецитованій як як і на співаній Службі Божій.

Щоб осягнути ці великі духовні користі з частішої й чиннішої участі нашої дітвори й молоді в св. Літургії й інших Богослуженнях, Всч. О. О. Катихити не тільки заохотять доручену їм молодь до участі, але й повчать про безконечну вартість св. Служби Божої як Безкровної Жертви й як співучасті в св. Причасті, вияснять обряди й їх символіку, покажуть наглядно, як зразково заховуватися і введуть їх практично в наші церковні Богослужби. Зокрема подбають О. О. Катихити самі або через учителя співу, щоб молодь правильно й гарно вивчила співати учнівську св. Літургію, а передусім за самоілюстрованим напівом, як основним і повсякчасним типом.

Інші позалітургічні пісні повинна молодь теж знати, щоб їх співати перед Службою Божою чи по ній, як також при нагоді церковних походів, процесій, з'їздів чи зустрічей молоді різних шкіл.

В недалекому часі буде скликана конференція Вс. О. О. Катихитів, на якій в рямцях релігійно-педагогічних, дидактичних і катихитичних доповідей і нарад буде передискутована й вирішена справа устійнення пісень і молитов, які повинні бути всією молоддю за одним текстом чи мелодією вивчені, щоб при всяких нагодах, коли зустрічається молодь різних шкіл, могли бути докладно й однаково за тимсамим узором прорецитовані чи проспівані.

Та заки це буде вирішене, поручаємо вже тепер вивчати молодь пісень і молитов, а зокрема доручаємо спільне відмовлювання молоддю наших прегарних т. зв. повсякденних молитов.

Ч.: 3161/I/48.

3. Душпастирювання в переходових таборах.

Всч. О.О. Душпастирям переходових таборів звертаємо увагу на їх велике завдання в цих особливих душпастирських станицях. Душпастирі таких таборів не сміють обмежуватися до самих тільки Богослужень. Їх обов'язком є: дати вірним часту нагоду до прийняття св. Тайн зокрема перед виїздом у далеку дорогу; завзивати витривати в вірності Св. Католическій Церкві; роздати молитовники, релігійного змісту книжки, образці та інші пам'ятки, які у далекій чужині можуть стати єдиною розрадою в хвилях осамітнення чи зневіри. Душпастирі таких таборів, повинні у проповіді й розмовах спрямовувати думки своїх вірних до Бога, заохочувати їх до ревности і витривалости в службі для нашого Творця, пригадувати їм безмірне Боже милосердя над людьми взагалі, а над скорбними людьми зокрема; вкінці попросити кожний транспорт окремим Богослуженням з проповіддю.

Ч. 3169/48.

4. Заклик до духовенства, що остається без зайняття (у Німеччині).

Підчас коли в американській окупаційній смузі Німеччини є надмір наших священиків, з яких багато або не працює зовсім у душпастирстві або має тільки половинні зайняття, наші вірні в англійській та у французькій зонах відчують діймаючий брак душпастирської опіки. Є табори з сотнями вірних, в яких немає нашого душпастиря, та в висліді наші скитальці примушені користати з душпастирської опіки латинських духовників.

Закликаємо Всч. Отців, щоб щоскорше голосилися до душпастирської обслуги вірних у британській і французькій смугах, подаючи відповідну заяву до Генерального Вікаріату в Мюнхені. Хоч переїзд з американської зони в інші і правне оформлення на місці натрапляє на деякі труднощі, всеж та-

ки ці труднощі при добрій волі можна побороти. Ревний за добро душ священник прийме всякі прикроці в свідомості, що його жертва принесе велику користь для нас усіх, а Церковна Влада з свого боку зробить, що в її силі, щоби даному священникові допомогти оформити себе на новому місці.

Ч.: 3176/48.

5. Зміна місця праці.

Пригадуємо Всч. Отцям, що ніякий священник не може змінити самовільно ні місця душпастирської праці, ні роду праці. На всяку зміну місця праці і роду праці (пр. зміна душпастирської на катихитичну) треба згоди своєї Церковної Влади.

Ч.: 3187 Г.В 48.

6. В справі релігійно-обрядової частини у національних торжествах.

Щоб оминуту шкідливої плутанини понять у такій важливій справі як різниця між українською Католицькою Церквою й т. зв. православними тобто нез'єдиненими з Апостольським Престолом Церквами, зокрема з УАПЦерквою, а надусе, щоб оминуту згіршення, що його могли би потерпіти вірні з нагоди національних торжеств, в яких передбачена Богослужба для католиків і некатомиків, пригадуємо оці норми:

1) З правила місцем відправи Богослужб є церква. Треба прямувати до того, щоб не тільки Служби Божі, святочні чи заупокійні, але теж Молебні, Панахиди і всякі посвячення з нагоди національних торжеств чи для окремих громадських установ та організацій, відбувалися — наскільки сама природа речі на це дозволяє — в церкві.

2) Якщо аранжери торжества передбачують рівночасно або наступне одне по одному на тому самому місці Богослуження, відправлюване католицьким і нез'єдиненим священником, тоді католицькому священникові не вільно взагалі відправляти якунебудь Богослужбу. Католицькому священникові вільно відправляти Богослуження тільки тоді, коли передбачене тільки католицьке Богослуження.

3) Посвячення прапорів світських установ та організацій належить по змозі виминати, обмежуючись до посвячень прапорів, відзнак і т. п. церковних братств та католицьких товариств.

4) Католицький священник не сміє брати участі в Богослуженнях нез'єдинених, чито в характері представника якоїсь установи, чито приватно, з огляду на небезпеку згіршення для вірних.

5) Зрештою у відношенні до нез'єдинених в релігійній ділянці треба придержуватися постанов церковних канонів. Про це треба теж поучити вірних.

6) Від деякого часу щораз частіше поширюється і в пресі і в розмовах і в публичних виступах фалшивий і небезпечний висказ „Українські Церкви обох обрядів“ і це розуміють завсіди про Українську Католицьку Церкву й УАПЦ. Кожний не тільки священник, але й світська людина, що хоч трохи ор'єнтується в релігійних справах, повинен знати, що обряд Української Католицької Церкви й УАПЦ є такий самий, а різниця саме є у вірі тобто в віровизнанні. На цю справу належить звертати вірним увагу у проповідях, щоб вони не освоювались з хибним поняттям, начебто серед українців та сама віра, а різниця тільки в обрядах.

Ч.: 3192/УІ 48.

7. Потреба Церковних Братств і Католицьких Товариств.

Релігійне життя парохії мусить бути так уладжене, щоб обіймало різні релігійні потреби парохії як цілості та її вірних як одиниць.

Тому душпастир повинен дбати про те, щоб у його парохії існували відповідні духовим потребам його вірних Братства. До членства й праці в цих Братствах повинен заохотити своїх парохіян і стати їх духовим провідником. На оснування їх треба просити Преосв. Ординаріят про ерекційну грамоту, заподаючи точну назву Братства, число членів з розподілом їх на чоловіків і жінок. Не можна забувати й про католицькі товариства в парохії. Нинішній час такий, що священник не може обмежуватись тільки до проповідальниці. Священникові мусять прийти з допомогою Братства і католицькі товариства. Без світських апостолів, без поміч наших вірних, що організуються в гурти для охорони Божих справ праця священника, хоч яка ревна, не досягне туди й не дасть таких вислідів, яких треба б сподіватись. Тому кожний душпастир подбає, щоб оснувати в своїй парохії церковні Братства і католицькі товариства відповідні до потреб свого

терену й своїх вірних. Кожний Отець Душпастир є зобов'язаний у найкоротшому часі по прочитанні цього зарядження приготувати оснування Братства Преч. Діви Марії Матери Божої Неустанної Помочі. Видані вже окремо статuti цього Братства дістануть Всч. Отці Душпастирі за відповідну ціну від свого Генер. Вікаріату.

Ч.: 3487/Г. В/48.

8. Прохання про диспензи.

Звертаємо увагу Всч. О. О. Душпастирів, що для отримання диспензи від перепони *mixta religio i disparitas cultus* треба вносити прохання до Апостольської Столиці через Ординаріят Преосвященного Апостольського Візитатора.

Перед одержанням диспензи треба здержатися з голошенням оповідей.

Ч.: 3359/ц. с./48.

9. Узнання за померших.

При проханнях, вношених до Церковного Суду в справі узнання за помершого одного зі супругів, треба обов'язково долучити:

а) короткий опис (хід) випадку смерті, місцевість, дату й обставини;

б) прізвища свідків, їх зізнання і теперішню адресу;

в) заяву, чи вже переведено доказ смерті в цивільному суді (подати осідок суду, число і дату присуду).

Ч.: 3352/XIII/48.

10. Надсилання витинків з чужої преси.

В останніх місяцях заіснували випадки, що в деяких навіть католицьких чужинецьких часописах появилися статті або дописи з фалшивими інформаціями про Укр. Католицьку Церкву. Щоб мати змогу спростовувати мильні чи доцільно фабриковані фалшиві звідомлення, доручаємо Всч. Отцям, витинки з чужої преси з такими дописами присилати негайно до Ординаріату, з зазначенням назви часопису, числа, дати й адреси видавництва чи редакції.

Ч.: 3220/VII/48.

11. Предкладання касових звітів.

Всеч. Отцям Душпастирям доручаємо присилати до Ординаріату найдалі до 10. кожного місяця касовий звіт церковної каси за попередній місяць **разом з готівкою в квоті 25% (четверта частина) ціломісячного доходу з кожної церкви чи каплиці даного душпастирства.** Звіт треба виставляти за таким взірцем:

Душпастирство
ЛЯНДСГУТ

Деканат
МЮНХЕН

Касовий звіт за місяць вересень 1948.

Ч.п.	Дня	Предмет	Прихід Н. М.	число квнт	Розхід Н. М.	Примітка
150	1	нед. XI. по С. (з таци)	47.92			
151	2	жертва П. Перегінця	30.—			
152	4	1/2 кг. кадила		48	15.—	
153	8	нед. XII. по С. (з таци)	52.—			
154	9	Апост. Візит. (25% ціло- місячного доходу)		49	60.11	
155	16	нед. XIII. по С. (з таци)	67.20			
156	24	нед. XIV. по С. (з таци)	73.30			
157	25	церковна обслуга		50	40.—	
158	25	пошта за вересень		51	1.20	
159	26	церковне світло		52	90.—	
			270.42		206.31	
Сальдо 31. VIII 1948			54.27			
Сальдо 30. IX. 1948					118.38	
			324.69		324.69	

Душпастирство українців Католиків
Ляндсгут, дня 4. жовтня 1948

(власноручний підпис душпастиря, чітко ім'я та прізвище)

(о. Петро Н . . .)
душпастир

Ч. 3225/XIV/48.

12. Намірення Служб Божих.

Пригадуємо Всч. Отцям, що одержують намірення Служб Божих до відслуження, про обов'язок присилати посвідку відправлених намірень з точним поданням днів відслуження.

Хто із священиків не пропонує докладного списку відслужених Служб Божих, не одержить нових при наступному розподілі.

Ч.: 3260/VII/48.

13. Коляда.

Як у минулому, так і цього року доручаємо Всч. Отцям перевести „Збірку Коляду“ з нагоди празника Рождества Христового на цілі Ординаріату. При пересиланні її треба на відвороті поштового переказу зазначити „Коляда в сумі . . . на цілі Ординаріату“.

У зв'язку з цим подаємо до відома, що теж Центральне Представництво Української Еміграції, за згодою Духовних Властей, переведе збірку з нагоди Різдва Христового на „Рідну Школу і Науку“.

Ч.: 3373/I/48.

14. Хроніка душпастирства.

З огляду на те, що теперішній стан нашого еміграційного перебування перехідний, а наші вірні невдовзі опиняться в різних частинах світу, треба подбати, щоб сліди нашого перебування на скитальщині не затерлися. Тому доручаємо всім Всч. О. О. Душпастирям провадити хроніку свого душпастирства на еміграції. В хроніці треба подати початок душпастирства, приблизну дату його заснування, статистичні дані в різних періодах його розвитку (пр. квартално та після прибуття зі зліквідованих малих таборів), важніші релігійні та національні торжества в хронологічному порядку, що за час існування душпастирства відбулися, важніші події, що торкаються Укр. Кат. Церкви й Українського народу; школи на терені душпастирства, кількість учнів; організації і товариства, характер їх діяльності, а зокрема відношення до Католицької Церкви; прізвища душпастирів та інших свя-

щеників на цьому терені; інші Церкви на терені душпастирства (пр. католицькі інших національностей, нез'єдинені, завваги про їх діяльність; моральний стан укр. католиків, інших; кількість нешлюбних дітей, щомісячне зіставлення кілько і куди виїхало укр. католиків й українців некатоликів, а навіть приналежних до інших національностей (по змозі).

Впр. ОО. Деканам доручаємо при пересиланні звітів з деканальних візитацій і соборчиків зазначити в них, чи поодинокі О. О. Душпастирі виконали повище доручення; якщо ні, упізнати дотичного душпастиря, та доручити йому письменно оправдатися.

Ч.: 3155/V/48

15. Евіденція матеріального стану духовенства.

Кожний з Всч. Отців подасть негайно до свого. Генер. Вікаріату письмненне зголошення, чи побирає місячну платню, від кого, її висоту і з якого титулу. Хто з Всч. Отців не побирає ніяких місячних платень чи допомог, обов'язаний теж письмнено про це повідомити, покликуючись на це доручення.

Ч.: 3219/XVI/48.

16. Оголошення в справі виїзду до США.

Американська Католицька Місія (N. C. W. C.) запросила до співпраці всіх Всч. Отців Душпастирів в ділі приготування еміграції до Америки, що має відбутися за найновішим законом. В найближчих днях Американська Католицька Місія розішле всім таборовим Отцям Душпастирям вказівки і друки до виповнення тим, що заміряють емігрувати до США. Після одержання вищезгаданих друків Всч. Отці Душпастирі повідомлять своїх вірних в неділю перед проповіддю, щоби всі, що хочуть емігрувати до США зголосилися в парохіяльній канцелярії для одержання і виповнення згаданих друків. Американська Католицька Місія зареєструвала уже 4.000 емігрантів до США і звертає увагу, щоби ці, що вже раз зареєструвалися, не реєструвалися вдруге, бо це не тільки не допоможе, але може бути їм шкідливе. На друках т. зв. аплікаціях III., в замітці призначеній для оцінки пароха, Всч. Отці Душпастирі виповняють цю замітку в своїй канцелярії без присутности сторін і не даючи сторонам до рук тих ап-

лікацій, відішлють їх безпосередно до Католицької Американської Місії, відповідно до району (area) IPO, в якому мешкають. Нижче подаємо адреси станцій N. C. W. C. в американській смузі:

War Relief Services-National Catholic Welfare Conference:

- 1) Frankfurt Main, Reuterweg 2.
- 2) Bremen, Contrascarpe 15.
- 3) Stuttgart, Heilbronnerstraße 157.
- 4) München-Pasing, Am Stadtpark 20.
- 5) Mr. Henry C. Ravazzin, Augsburg, Resettlement Center, Infantry Caserne IRO Area 5.
- 6) Mr. Joseph S. Ladika, Amberg, IRO Area 4.
- 7) IRO Resettlement Center, Schweinfurt, IRO Area 3, (ARO 800).

В англійській і французькій смугах—до тамонніх станцій N. C. W. C.

Зазначаємо, що користати з цієї нагоди еміграції до Америки можуть тільки ті, що перебувають у Німеччині від дня 22. грудня 1945. Це головна умова прийняття до еміграції за найновішим законом.

Найновіший еміграційний закон, що дозволяє на масову еміграцію до США, це публічний закон 774. Цей закон не виключає стандартних заряджень еміграційних ані не звільняє від квоти. Кожний, що подає прохання про візу, мусить стрітнутися зі звичайними домаганнями еміграційного закону. Найважливіше те, що більше не треба ні особистих ні корпоративних афідавітів. Все, що треба, це запевнення мешкання й праці в США. Ці обидва запевнення присилають з Америки до Американської Католицької Місії. Треба однак розрізнити, що такі запевнення праці є двоякі, а саме: 1) з поданням імени й прізвища скитальця, яке присилають родина або приятелі, що мешкають в Америці, або 2) з запевненням мешкання й праці, без подання імени й прізвища. З цього другого будуть користати ті скитальці, що не мають в США нікого, хто міг би їм виставити потрібне, законом приписане, запотребування.

Всч. Отці Душпастирі доложать зі свого боку всіх зусиль, щоб аплікації були якнайточніше і найвірніше вповнені. Є каригідне подавати неправдиве звання, щоб тільки дістатися до Америки. В А. відоме, що деякі скитальці, щоб дістатися до Америки, змінляли навіть те, що для людини найсвятіше, себто релігію. Якщо скитальці будуть таке робити із своїм званням, то сприятливі умовини еміграційної акції

стрінуться в Америці з загальним невдоволенням, а через те і доля скитальців буде позбавлена всякої надії видістатися з Німеччини за море.

Всч. Отці Душпастирі повідомлять вірних, щоб ті з них, які мають стемпльовані нотарем в Америці запотребування до праці, або посідачі афідавітів негайно написали до тих, що виповнили ці посвідки або афідавіти, щоб вони негайно звернулися до своїх Отців Парохів в Америці і виповнили відповідні друки для прискорення еміграції власників вищезгаданих посвідок чи афідавітів. Треба знати, що в кожній епархії в Америці є еміграційний офіцер N. C. W. C., який реферує справи еміграційні у всіх парохіях даної епархії. Після виповнення і предложення приписаного формуляра, американська парохія відсилає ці формуляри до Головної Управи N. C. W. C. в Нью-Йорку, а ця відсилає до Вашингтону до ДП-Комісії. По провіренні ДП-Комісією, ці виповнені друки пересилається до Американської Католицької Місії в Німеччині, яка на місцях провадить в цій справі урядування. Щодо вибору кандидатів для еміграції, то їх вибирає тільки Комісія ДП (американська комісія) і окрім неї ніхто більше не є уповноважений до тої акції. Американська Католицька Місія тільки рекомендує кандидатів до еміграції, а децизію видає американська комісія для ДП. Якщо вона апробує даний внесок, тоді петент переходить через SIS, лікаря і після полагодження всіх формальностей, переходить його справа до консуляту для одержання візи. Всч. і Впр. Отці Душпастирі поручать всім, що мають намір емігрувати до США, щоб вони заздалегідь постаралися за потрібні залучники до свого подання, а саме: 1) два примірники метрики вінчання; 2) два примірники свідоцтва моральності, виставлені німецькою поліцією, або таборовою; 3) дві посвідки замешкання, виставлені німецькою поліцією, або поліцією таборовою; 4) шість фотографій на яснім тлі.

З а у в а г а: Формулярі належить виповняти машиновим письмом або друкованими буквами. Дані, що відносяться до батьків і дітей до 21. року, виповняти на одному примірнику. Особи понад 21. р. виповняють осібню формулярі. Точку 11. виповняється в цей спосіб, що треба подати місце уродження голови родини. Точку 14. виповнити в цей спосіб: а) число карти ДП або Certificate of I.R.O. Eligibility; б) свідоцтва, дипльоми відносно точки 12. 13.

Кандидати на еміграцію не мають чого приходити до канцелярії Американської Католицької Місії (N. C. W. C.), бо це зовсім зайве. Усі справи відносно еміграції будуть полагоджуватися по таборах. Кожний, що хоче виїхати до Америки, мусить виповнити формуляр III і цей формуляр є призначений тільки для католиків.

Відносно священників, то їх виїзд до ЗДПА є можливий тільки тоді, коли вони одержать від свого Єпископа екскардинацію, а від Єпископа-Екскарха США — інкардинацію.

Американській Католицькій Місії не вільно допомагати в еміграції особам, зв'язаним подружжям вузлом як ічерез воєнні обставини чи задля якихсь інших причин тепер розділені і не мешкають разом в Німеччині.

Всч. Отці Душпастирі доложать зі свого боку всіх старань і зусиль, щоб вив'язатись якнайкраще з свого обов'язку допомогти своїм вірним емігрувати до ЗДПА на основі запрошення до цієї почесної співпраці Американською Католицькою Місією (N. C. W. C.).

Ч.: 2097/U/48.

17. Оснування Союзу церковної добродійности українців католиків „Харітас“.

Оцим подаємо до відома Всч. Отців, що на основі грамоти даної в Римі, дня 21. липня 1918. Ч: прот. 2861/VII основуємо „Союз церковної добродійности українців католиків — „ХАРІТАС“. Офіційна латинська назва: „Assotiatio beneficentiae ecclesiasticae Ucrainorum catholicorum Caritas“. Осідок централі „Харітас“ у Німеччии є у Мюнхен-Пазінг, Плянеггерштрассе 22., а в інших краях в осідку Ген. Вікаріяту. Загальний статут Союзу „Харітас“ та правильники для деканальної і парохіяльної станиці „Харітас“, що видруковані в цьому числі „Урядового Вістника“, достатньо вияснюють відношення „Харітас“ до всіх існуючих чи майбутніх харитативних організацій.

Всечесне Духовенство обов'язане доложити всіх зусиль, щоб охопити парохіяльними станицями „Харітас“ весь наш душпастирський терен діяльности, та якнайскорше вицловити прогалину, що так боляче давалася відчувати в нашій Церкві за останні роки на еміграції.

18. Чвертьрічні звіти з душпастирської діяльності.

Доручаємо Всч. Отцям Душпастирям предкладати кожного чвертьріччя звіт з душпастирської діяльності, а саме такий звіт, щоб давав вірний образ релігійно-морального стану даного душпастирства і докладні точні дані.

Крім звідомлення про діяльність душпастиря та евент. інших священиків про осяги вкладеної праці чи її труднощі треба в кожному звіті подати число українців католиків, як також приблизне число вірних інших віровизнань. Важне теж зазначити, кільки вірних живе в таборі і назви місцевостей, у яких живуть наші вірні (чи інші українці) на терені даного душпастирства.

Також треба подати, скільки вірних і куди виїхали; скільки й звідки прибули нові; яка фреквенція вірних на Службі Божій, окремо в неділі й окремо в свята; чи й скільки є на терені душпастирства т. зв. диких подруж і яких зусиль доложив О. Душпастир, щоб це згіршаюче явище усунути.

Також чи на терені душпастирства діє протикатолицька агітація та яка; чи заподіяла вона шкоду нашим вірним; як ставляться іновірці, зокрема нез'єдинені до Української Католицької Церкви та що їх найбільше відчужує від ідеї Церковного З'єдинення.

У звіті треба теж заподати, які Братства існують при церкві, які наші школи є на терені душпастирства; чи забезпечене в них навчання релігії; які світські організації розвивають діяльність і як вони ставляться до Католицької Церкви; врешті скільки є на терені душпастирства постійних відборців католицьких періодичних видань, як напр. „Христос наша Сила“, чи інших, а також на скільки поширювані католицькі релігійні книжки.

Душпастирські звіти пересилати через О. Декана, який ствердивши, що звіт містить у собі всі вимагані дані, перешле його до свого Генерального Вікаріяту.

19. СТАТУТ

Союзу церковної добродійности українців католиків „Харітас“

1. Назва, мета, осідок.

§ 1. Союз церковної добродійности українців католиків „ХАРІТАС“ є об'єднанням усіх українських харитативних сил і уладжень на терені юрисдикції Апостольського Візитатора для українців католиків у Західній Європі т. зн. парохій, братств, організацій, заведень, як і поодиноких осіб, для одноцілого, впорядкованого і плянового співдіяння в ділі всієї української католицької добродійности та чинної любови ближнього. Спираючися на авторитет Церкви, Союз „Харітас“ ставить собі за мету:

- а) систематичний розвій усіх виявів любови ближнього для злагіднення тілесної і духової нужди;
- б) розгортання, скріплення та поглиблення ідеї християнської любови ближнього та християнського милосердя;
- в) піддержку всіх споріднених змагань;
- г) заступництво українського діла християнської любови перед публічно-правними органами, перед католицькими організаціями „Харітас“ інших народів, та перед некатолицькими і міжконфесійними харитативними організаціями.

§ 2. Організація прагне досягнути цю ціль:

- а) шляхом уладження і вдержування ділового осередку, як центалі праці та інформації;
- б) шляхом зорганізування і доцільного пов'язання поодиноких клітин організації „Харітас“ на терені юрисдикції Апостольського Візитатора для українців католиків у Західній Європі;
- в) шляхом систематичного поширювання ідеї „Харітас“-у й побуджування до харитативного діла словом, письмом та імпрезами;
- г) уладжуванням днів і конференцій „Харітас“ для деканатів поодиноких окупаційних зон Німеччини, чи других країв з терену юрисдикції Апостольського Візитатора;
- г) уладжуванням курсів з усіх ділянок добродійности та творенням фахових організацій;

д) шляхом переводження на цілому терені щорічних церковних допомогових акцій в користь потребуючих заведень і родин;

е) покликуванням до життя світського апостоляту, як допомоги душпастирству в ділі активної любови ближнього;

є) щирим піддержуванням і здоровим об'єднуванням усіх рівнозначних католицьких прямувань.

Усі в організації „ХАРІТАС“ об'єднані організації, товариства, заведення задержують вповні свою самоуправу і самостійність.

§ 3. Організація має назву: „Союз церковної добродійности українців католиків „Х А Р І Т А С“. Осідком централі організації є осідок Ординаріату Апостольського Візитатора для українців католиків Західної Європи. Діловий рік організації покривається з календарним роком.

2. Членство Союзу „Харітас“.

§ 4. Членство союзу складається: 1) із звичайних членів; 2) членів фундаторів; 3) почесних членів.

§ 5. Звичайними членами можуть бути: харитативні товариства, католицькі душпастирства і поодинокі українці католики, що покінчили 21. рік життя і яких прийме в члени директор союзу „Харітас“ або одна із парохіяльних станиць „Харітас“.

Висота членського внеску звичайного члена виносить:

- а) для організацій і товариств — 60.— нім. марок річно,
- б) для поодиноких осіб — 12.— нім. марок річно.

§ 6. Членом фундатором може стати член союзу, що вплатить на цілі організації „Харітас“ одноразово 500. нім. марок. Він одержує окрему грамоту, а його прізвище вписується в золоту книгу союзу „Харітас“.

§ 7. Почесним членом „Харітас“ може бути іменований кожний член союзу за особливі заслуги, положені для його розвитку. Почесне членство надають загальні збори організації на пропозицію директора союзу.

§ 8. Зміна висоти членського внеску не є зміною статуту. Її можуть перевести в міру потреби кожні загальні збори організації.

§ 9. Звигайні члени, члени фундатори, почесні члени і представники корпоративних членів — мають на загальних зборах один голос.

3. Внутрішня будова й органи союзу „Харітас“.

§ 10. Український католицький харитативний союз „Харітас“ стоїть стало і безпосередно під владою та опікою Їх Експеленції Єпископа Апостольського Візитатора для українців у Західній Європі, що є постійно Почесним Президентом союзу.

§ 11. Органами союзу „Харітас“ є: 1) Головна Управа. 2) Головна Рада. 3) Загальні Збори.

§ 12. Головна Управа складається з голови, його заступника, і щонайменше сімох членів управи. Зпосеред них вибирається секретаря і скарбника та їх заступників. Членами Головної Управи повинні бути вибрані по можливості найвишніші діячі найсильніших клітин союзу. Вибір голови, якого завжди належить добирати зпосеред членів Церковної Ради Апостольського Візитатора та вибір його заступника мусять бути затверджені Преосвященним Єпископом, Апостольським Візитатором. Усіх членів Головної Управи вибирає Головна Рада на протяг трьох літ. У випадку вибуття або довготривалого відірвання від праці будьякого члена, Головна Рада переводить доповняючі вибори.

§ 13. Агенди українського католицького союзу „Харітас“ веде постійно головний директор іменований Преосвященним Єпископом. Головний директор, „Харітас“ з уряду входить у склад Головної Управи.

§ 14. Голова та його заступник заступають союз назовні й є управленні складати і приймати за союз правно-обов'язуючі заяви. Судові та нотаріальні акти підписує голова і секретар, у випадку його перешкодження заступник голови і секретар або один член Головної Управи.

§ 15. Головна Управа має право й обов'язок заряджувати усе потрібне до осягнення цілей союзу. Вона є уповажена займатися усіми справами, оскільки статут не передбачає чогось іншого. Зокрема Головна Управа: а) завідує майном організації, б) контролює бюро централі, в) стежить за виконанням завдань союзу, зокрема пропозицій і постанов Головної Ради і Загальних Зборів.

Рахунки замикається щорічно з упливом календарного року, а замкнення рахунків передається Головній Раді для пропозиції їх Загальним Зборам.

§ 16. Головна Рада складається з: а) членів Головної Управи, б) представників усіх об'єднаних харитативно працюючих фахових організацій „Харітас“-у, г) провідників деканальних станиць „Харітас“-у, або їх заступників, д) поодиноких визначних членів — особливо діяльних.

Тих останніх [д] вибирають Загальні Збори, на внесення Головної Управи, на протяг трьох літ; інші входять у склад Головної Ради на основі виконання своїх функцій в організації. Президію Головної Ради, т. зн. голову, заступника голови і секретаря вибирає Головна Рада, при чому голову і заступника Головної Ради затверджує Преосвященний Єпископ.

§ 17. Головна Рада являється українським католицьким представництвом діла християнської любови. Їй складає звіт зі своєї діяльності Головна Управа. Зокрема до обов'язків Головної Ради належать:

- а) вибір голови, заступника голови і членів Головної Управи;
- б) вибір президії Головної Ради, а саме: голови, заступника голови і секретаря Головної Ради;
- в) уділювання абсолюторії Головній Управі і директорові „Харітас“-у;
- г) виношення постанов про важні справи і нові підприємства союзу „Харітас“;
- г) всебічний розвиток українського католицького союзу „Харітас“.

Вибори переводяться при допомозі тайного голосування. Головна Рада збирається на пленарне засідання щонайменше раз у рік, з правила перед загальними зборами. Члени Головної Ради мають бути про це письменно повідомлені щонайменше на два тижні перед устійненим реченцем. На жадання щонайменше одної третини членів Головної Ради мусить голова Головної Ради скликати надзвичайне засідання Головної Ради. Голова Головної Ради є управнений допустити гостей на засідання Головної Ради, однак без права голосування.

§ 18. Загальні збори відбуваються щорічно в зв'язку зі звичайним пленарним засіданням Головної Ради. Повідомлення про загальні збори разом з поданням порядку дня має бути

опубліковане в усій українській католицькій пресі, щонайменше на два тижні перед устійненим реченцем. Реченець і порядок дня загальних зборів устійнює Головна Управа. Вона теж дає звіт загальним зборам зі своєї діяльності. Внесення призначені на загальні збори мусять бути зголошені голові Головної Управи письменно на вісім днів перед реченцем. Загальні Збори устійнюють висоту членського внеску і доповнюють склад Головної Ради по думці § 16.д).

§ 19. Усі органи союзу „Харітас“ виносять свої постанови звичайною більшістю голосів, без уваги на число приявних. Усі постанови мусять бути запротоколовані головою і секретарем.

§ 20. Директор „Харітас“-у може в міру потреби організувати в терені деканальні та парохіяльні станиці. Він іменує провідників деканальних станиць, як теж, на основі пропозицій провідника деканальної станиці, провідників парохіяльних станиць. Так провідники деканальних станиць як і парохіяльних станиць, добирають собі співробітників, припоровлюючися до постанов статуту і правильника,

§ 21. Парохіяльна станиця „Харітас“-у є основною клітиною в організаційній структурі союзу, виконним органом задумів директора і Головної Управи. Обсяг її діяльності нормує окремий правильник зложений директором „Харітас“-у; діяльність парохіяльної станиці контролює деканальна станиця і директор. Деканальна станиця є продовженням рамени дирекції в терені. Її діяльність має контрольно-організаційний характер. Вона діє на основі окремого правильника й інструкцій директора, якому безпосередно підлягає.

4. Зміна статуту. Розв'язання організації.

§ 22. Зміна статуту й розв'язання організації можуть бути вирішені тільки загальними зборами, особливо для цієї мети скликаними, якщо за цим голосують три четврті приявних. В випадку розв'язання союзу „Харітас“, майно організації переходить до диспозиції сталого почесного Президента, це є Преосвященного Єпископа на інші харитативні цілі. Члени союзу не можуть мати претенсій до майна союзу.

Тимчасовий правильник для деканальних станиць.

I. Обсяг і характер праці деканальної станиці.

Деканальна станиця є в організаційній схемі союзу—посереднім звеном, якого основним завданням є організаційно-контрольна діяльність. Стрижневими моментами в праці деканальної станиці—це:

1) Розбудова організації.

Деканальна станиця покликує до життя на терені своєї діяльності парохіяльні станиці. Завершенням праці в цьому напрямі—це охоплення цілого терену деканату парохіяльними клітинами.

2) Піднесення організації на належний рівень.

Деканальна станиця пильно слідкує за розвитком парохіяльних станиць, за їх діяльністю та змістом їх праці. В кожному випадку послаблення праці спішить деканальна станиця з помічю аж до повного оздоровлення хворіючої клітини.

3) Координація праці парохіяльних станиць.

Деканальна станиця спрямовує діяльність парохіяльних станиць у відповідне русло; досвідом здобутим кращими клітинами піддержує слабші; організує заспокоєння спільних потреб парохіяльних клітин; улаштуванням деканальних конференцій і нарад зв'язує поодинокі клітини у спільному змаганні.

4) Пронизання організації духом „Харітас“-у.

Дух християнської любови ближнього—це те, що оживляє наше діло. Тому деканальна станиця дбає про те, щоб для всіх парохіяльних станиць підготувати шляхом вишколів потрібних активістів та передовиків у ділі християнської любови.

5) Заступництво справ організації.

Деканальна станиця, як заступник союзу на терені деканату, репрезентує його і заступає його справи перед спорідненими харитативними організаціями та перед адміністративними властями.

II. Загальне правне становище.

Організація „Харітас“, отже і деканальна станиця, стоїть на становищі Божого закону і церковного доручення. Вона діє як слуга релігії та Єпископа бере участь у долі й недолі Церкви. „Харітас“ служить кожній людській нужді, але не як слуга світських чи політичних чинників. „Харітас“ є в усіх потребах українського суспільства союзником тому, хто ці потреби хоче заспокоїти.

III. Управа деканальної станиці.

Провідника деканальної станиці іменує директор „Харітас“-у. Провідник деканальної станиці добирає собі співробітників до праці, а саме:

а) двох заступників провідника деканальної станиці, б) секретаря, в) організаційного референта, а в міру потреби й інших членів управи.

Спосіб доповнення управи деканальної станиці вирішує її провідник. Це може статися або шляхом номінації, або шляхом виборів на зборах вірних (у перехідній стадії організації), чи пізніше на зборах членів.

IV. Контроля діяльності деканальної станиці.

Діяльність деканальної станиці контролює директор „Харітас“-у, чи пак його відпоручник.

У. Звітування.

Деканальна станиця обов'язана складати централі щомісячно звідомлення з діяльності станиці і кожного чверть річчя предкладати сумаричний звіт із діяльності парохіяльних станиць на терені деканату.

Тимчасовий правильник для парохіяльних станиць „Харітас“.

I. Зміст праці парохіяльної станиці.

Діло церковної добродійности полягає передусім на виконуванні вірними заповіді любови ближнього, від серця до серця, рукою до потреби. Ці зобов'язання сумління до взаємної пошани, любови і помочі дають суспільним законам

внутрішнє життя та їх оwoчі. Християни католики не повинні ждати аж держава і закон до чогось їх приневолять, що вже їм раніше наказувало сумління. Тільки для того, що багато сумлінь є мертвих—потрібні закони. Парохіяльна станиця мусить безупину в сумліннях викликувати, скріпляти та поглиблювати почуття обов'язку любови ближнього. Те, що парохіяльна станиця діє від людини до людини, не треба і не можна схопити ніякою статистикою. Найліпшою станицею є та, що має багато милосерних людей. Девізою кожної станиці повинні бути слова Ісуса Христа: „щоб любов, що ти нею полюбив мене, в них була а я в них“. (Ів. ХVІІ, 26).

II. Обсяг, характер, засоби праці парохіяльної станиці.

Парохіяльна станиця є основною, підставовою, діловою клітиною союзу, як теж виконним органом задумів головного директора та Головної Управи.

Станиця веде свою працю, нормовану постановами статуту та вказівками правилника—самостійно, власними засобами, навіть тоді, коли не дістає ніяких засобів, дотацій чи допомоги від централі.

Її працю контролює: а) місцева контрольна комісія, б) деканальна станиця, в) головний директор „Харітас“ чи пак його відпоручник. Для виконання своїх завдань—станиця:

1. веде акцію приєднання членів, щоби охопити своїми впливами якнайбільше число вірних;

2. змагає до піднесення своїх членів на вищий ступінь християнської свідомости та досконалости шляхом уряджування сходин, конференцій, доповідей та реколекцій;

3. відбуває спільні молитви і молебні, св. Сповідь та св. Причастя у всіх потребах ближніх;

4. допомагає чинно, де тільки виникає потреба помочі, та з тією метою збирає членські внески, добровільні датки, жертви, переводить збіркові акції грошей, харчів, одєжі, книжок, і т. д.

5. співпрацює зі спорідненими місцевими католицькими організаціями і товариствами.

III. Прийняття членів, членські внески.

Парохіяльна станиця має право приймати звичайних членів та членів фундаторів. Відомості про новоприйнятих чле-

нів, а саме: ім'я та прізвище, дата і місце народження, зайняття, точна адреса—мусить станиця пересилати централі, яка веде загальну картотеку. Незалежно від цього, парохіяльна станиця веде у себе книгу членів, де вписані всі ті самі рубрики.

50% зібраних членських внесків задержує парохіяльна станиця на свої потреби, а 50% пересилає до централі.

ІУ. Завдання й обов'язки членів.

Завданням і обов'язком членів є:

1) плекання здорової побожності як вихідної точки, 2) викресування братніх почувань, уважливості та готовості до помочі, 3) щоденне виконування загальних братніх обов'язків любови там, де ближній потребує допомоги, 4) виконування кожночасних завдань „Харітас“-у відповідно до потреб парохії і довкілля, 5) спільна молитва у всіх потребах ближніх, 6) радісне давання своєї особистої та річевої жертви.

У. Управа парохіяльних станиць і контрольна комісія.

Провідника парохіяльної станиці йменує на основі пропозиції провідника деканальної станиці, — директор „Харітас“-у. Провідником парохіяльної станиці повинен бути зправила священник, тільки в виїмкових випадках найвизначніша чеснотами любови ближнього одиниця з-посеред світських вірних.

Провідник парохіяльної станиці добирає собі до помочі в праці ще кількох співробітників, а саме: 1) заступника провідника, 2) секретаря, 3) скарбника, 4) господаря (магазинера), та в міру потреби й інших членів.

Спосіб доповнення парохіяльної станиці вирішує провідник станиці: він може перевести його шляхом номінації або шляхом виборів на зборах вірних в перехідній стадії організації, чи на пізніших зборах членів.

Збори членів вибирають теж контрольну комісію на протг одного року. Час тривання співробітництва членів управи парохіяльної станиці нормує кожночасний провідник станиці. Він може, як що цього вимагає добро станиці, змінити поодиноких членів управи, заміняючи їх іншими.

VI. Звітування.

Парохіяльна станиця обов'язана пересилати централі кожного чвертьріччя точне звідомлення зі своєї діяльності, за вказівками централі.

Ч.: 3033/У/48.

20. Жертви духовенства на вдовичий фонд.

Поддається до відома Всч. Отців, що акція допомоги вдовам і сиротам по священниках продовжується. Кожний з нас розуміє якнайкраще, що значить опинитися на еміграції без засобів до життя. Тому теж звертаємося до нашого жертволюбивого Духовенства, піти назустріч нашому закликові, добровільно себе оподаткувати (в Німеччині 10.—м. м. місячно, на інших теренах рівноважна тійже сума) і в цей спосіб ділом доказати любов ближнього та отерти сльозу прибитий горем родині нашого брата по званні. Гроші пересилати найдалше до дня 5. кожного нового місяця грошевим переказом на адресу Генер. Вікаріяту зі завіткою на обороті „вдовичо-сиротинський фонд“.

Ч.: 3039/У/48.

21. Відомості для картотеки вдів і сиріт по священниках.

З уваги на пекучу потребу охоплення допомогою акцією вдів і сиріт по священниках (сироти розуміються незабезпечені до 18. року життя) — всі таборові душпастирства перешлють відворотно до централі „Харітас“ свого Генер. Вікаріяту такі дані:

1) Ім'я та прізвище вдови чи сироти (з боку зазначити: вдова чи сирота).

2) Ім'я і прізвище батька та ім'я й дівоче прізвище матері.

3) Дата і місце уродження, повіт, область, епархія.

4) Ім'я та прізвище помершого священника (чоловіка згл. батька), де був та в якому характері зайнятий в душпастирстві (нпр. парох, завітатель, сотрудник, катихит і т. д. в Галичі, повіт Станиславів, А-Епархія Львівська).

5) Дата і місце його смерті.

б) Точна адреса вдови чи сироти, з поданням у німецькій мові: назви місцевости, вулиці і числа дому, повіту, якщо-ж живе в таборі ІРО — назва табору, ब्लоку і кімнати.

Матеріяли до картотеки мусять обіймати не тільки вдови і сироти, що мешкають у таборах, але теж і поза ними. Кожну зміну у своїх адресах, вдови і сироти повинні негайно зголошувати порученим письмом. Виїзд за море чи куди інде з терену Німеччини кожний душпастир зголосить урядово.

Католицька Акція Українців у Західній Європі

Мюнхен, дня 18. серпня 1948

22. О Б І Ж Н И К Ч. 1.

До

Високопреподобних Отців Деканів,
Всецесніших Отців Парохів і до
Місцевих Відділів Католицької Акції.

Оцим повідомляємо, що представники центральних католицьких установ (Українського Католицького Академічного Об'єднання „Обнова“, Т-ва Українських Студентів Католиків „Обнова“, Т-ва Абсольвентів Богословії і Централі Марійських Дружин) на своєму зібранні 23. червня ц. р. вибрали, згідно з статутом, Президію Головної Управи Католицької Акції, а саме головою Президії д-ра Петра Ісаїва і секретарем д-ра Богдана Лончину, яких затвердив на тих становищах Апостольський Візитатор Українців у Західній Європі. Одночасно Апостольський Візитатор заіменував церковним асистентом Головної Управи Католицької Акції Впр. о. В. Мельника, який згідно з статутом є теж членом Президії Головної Управи К. А. Після того оформилася Рада Головної Управи К. А., до якої увійшли по 2 представники від централі кожного католицького товариства, що є членом Католицької Акції, а крім того Рада Головної Управи на своєму засіданні дня 5.УІІ. кооптувала двох інших членів Ради на референта для соціальних справ і на референта для видавничо-пресових справ.

Президія wraz з Радою Головної Управи К. А. розпочала вже свою працю, встановлюючи плян найближчої діяльності та нав'язуючи контакт з усіма потрібними установами й особами.

Повідомляючи про це згідне з статутом дефінітивне оформлення усіх керівних органів Католицької Акції українців у Західній Європі, прохаємо все наше Духокенство і всі місцеві Відділи Католицької Акції якнайтісніше співпрацювати з нами і розвинути відповідну діяльність для здійснення всіх завдань і цілей Католицької Акції.

Передусім прохаємо якнайскоріше **заснувати в кожній парохії Місцевий Відділ Католицької Акції**—цю основну клітину нашої установи, без якої централь не може діяти, бо вона є її підбудовою.

До Місцевих Відділів Католицької Акції слід притягнути якнайактивніших і якнайревніших громадян католиків та подбати, щоб вони справді були діючими, а не мертвими установами, щоб вони стали справді „воюючою Церквою“, воюючою за високі християнські ідеали, за їх здійснення у нашому як громадянському так і приватному щоденному житті.

Сьогодні, коли більше як половина людей стала новітніми поганам, коли тільки ледве 30--40% вірних ходить до церкви, коли в усьому світі, а зокрема у наших таборах так дуже занепала християнська мораль і поширилося зіпсуття та безвірство під впливом різних погубних агітацій, праця самого священика вже не вистачає. Сьогодні мусять усі вірні, в яких ще жевріє на дні душі правдива християнська віра, співпрацювати з священиком, бути його помічниками, бути **світськими апостолами**, як це було в первісних християнських часах і проповідувати під керівництвом священика Слово Боже та дбати про засади християнської моралі, де впливи священика вже не сягають,—в усіх товариствах і організаціях, при варстаті праці, в приватних домах, в приватних розмовах тощо. Тільки з допомогою світських вірних можна сьогодні успішно поборювати всі погубні течії та витворювати здорову поставу серед громадянства щодо всіх ненормальних учинків та погубних поглядів і напрямків.

Якраз притягнення світських вірних до оборони християнської віри й моралі та ширення її між сучасним уже напівпоганським довіллям має за мету Католицька Акція, організування якої гаряче доручали духовенству і вірним при кожній нагоді всі три останні Святіші Отці, починаючи від

Папи Венедикта ХУ. Думаємо, що заклики, а навіть, можна б сказати, накази Святіших Отців, зокрема теперішнього Папи Пія ХІІ. не залишаться без відгуку і серед нашого Духовенства і вірних та що в найближчих днях повстане у нас у кожній парохії Місцевий Відділ Католицької Акції.

Організаційна форма місцевих відділів Католицької Акції подана в статуті Католицької Акції українців у Німеччині у Віснику Апостольської Візитатури ч. 10 за жовтень 1947, стор. 119/27. Одначе дещо пригадаємо і тут. Управа Місцевого Відділу Кат. Акції складається з голови і секретаря, яких вибирають представники (по 2) місцевих католицьких товариств. Де таких товариств ще нема, там сам парох підшукує відповідних людей і іменує голову й секретаря. До Управи входять завжди місцевий парох як асистент місцевого Відділу Кат. Акції, який має право спротивитися постановам, що їх не вважає за корисні для християнської справи. Крім того до Управи входять по два представники місцевих католицьких товариств. Де таких немає, там діють згадані три члени Управи (голова, секретар і асистент), що у випадку потреби можуть кооптувати собі відповідних референтів.

Компетенції Управи Місцевого Відділу подані загально у згаданому статуті, одначе тут вкажемо на **найпильніші й найконечніші їх завдання**. Місцевий Відділ повинен заснувати католицькі та релігійні товариства, як для старших, так і для молоді і керувати їх працею, улаштувати католицьку читальню, де сходилися б кожного вечора люди і хтось один з членів мав би дижур та читав і навітлював у християнському дусі біжучу пресу; давати прилюдні доповіді, що поглиблювали б християнський світогляд та підносили б етику й мораль; брати участь у доповідях, улаштовуваних іншими товариствами і протиставлятися незгідним з християнськими поглядами, якщо такі траплялись би, улаштовувати академії в честь святих чи заслужених для християнства історичних постатей; через своїх членів і прихильників витворювати таку опінію у приватних розмовах, при праці чи на дозвіллі, яка осуджувала б неморальні вчинки, події чи погляди на терені даної місцевости; впливати на людей, щоб усі точно ходили до церкви і в часі Богослужб не улаштовували ніяких сходин чи зібрань; **поширювати католицьку пресу і літературу, вести харитативну (добродійну) діяльність**, і то не тільки матеріяльно допомагати потребуючим, але й намагатись і вживати заходів, щоб працюючі і робітники ді-

ставали справедливу заплату, щоб безробітні одержували працю; можна теж організувати малі підприємства, напр. крамниці, які з одного боку давали б декому працю, а з другого боку давали б людям добрий і дешевий товар за справедливу ціну, врешті збирати фонди для ведення католицької акції і відсилати їх через свої Генеральні Вікаріати до головної Управи К. А.

Збирання хоч би найменших фондів—це важна річ. Грошей треба нам конче на видання відповідних книжочок та часопису, що стануть одним з важніших засобів нашої діяльності. Потрібні фонди можемо зібрати від наших клітин, передусім від вірних. Тому прохаємо Високопреподобних і Всечесніших Отців зайнятися цією справою. Хоч з грішми тяжко, а проте, як ми переконалися, при добрій волі можна все таки їх зібрати. Прохаємо виголосити проповідь в найближчу неділю про вагу участі світських вірних у ширенні Божого Слова, нагадуючи первісні християнські часи і вказуючи, як багато вони тоді жертвували для спільної Божої справи. Після того просимо запросити вірних жертвувати бодай невеличкий даток на цілі Католицької Акції.

Зібрані гроші прохаємо зараз вислати на адресу Ординаріату з зазначенням, що гроші призначені для Католицької Акції.

Одночасно просимо повідомити нас на ту саму адресу, чи засновано у вашій парохії Місцевий Відділ Католич. Акції, чи ні, а якщо ні, то які зустрічаєте в тому напрямі труднощі, щоб ми могли дати дальші вказівки.

Сподіваємося, що Високопреподобні і Всечесні Отці та всі притягнені нами до цієї справи вірні виявлять якнайбільше зусиль і вживуть якнайенергічніших заходів, щоб здійснити скромні прохання цього нашого обіжника і причинитися бодай трохи для закріплення і зміцнення християнського духа серед нашої еміграції.

СЛАВА ІСУСУ ХРИСТУ!

Д-р Петро Ісайв в. р. Голова Президії

*о. Василь Мельник в. р.
Церковний Асистент*

*Д-р Богдан Лончина в. р.
Секретар Президії*

Католицька Акція Українців у Західній Європі
Мюнхен, дня 20. листопада 1948.

23. ОБІЖНИК Ч. 2.

До

Високопреподобних Отців Деканів,
Всечесніших Отців Парохів і до
Місцевих Відділів Католицької Акції.

Недавно вислали ми до всіх душпастирств у Німеччині наш обіжник ч. 1 з 18.УІІ.1948 (див. вище), в якому прохали якнайскоріше заснувати Місцеві Відділи Католицької Акції і збирати датки на фонд Кат. Акції, при чому дали ми в тих напрямх ближчі вказівки. Деяка частина парохій поставилася з повним зрозумінням до наших вказівок, пішла назустріч нашим проханням і заснувала у себе Місцеві Відділи К. А. як також прислала деякі датки на фонд К. А. За те висловлюємо їм тут щирю подяку за їх труд для Божої справи, для ширення Царства Божого на землі.

Натомість дуже багато душпастирств зовсім ще не відгукнулися досі на наш заклик. До тих усіх Веч. Отців звертаємося ще раз ось тут з проханням здійснити вказівки нашого попереднього обіжника і якнайскоріше заснувати в своїй парохії місцевий Відділ К. А. Це тим більше конечно, що вже друкуємо першу книжечку Християнської Бібліотеки, саме „Релігія і життя“ о. В. Мельника, яку хочемо розіслати до всіх парохій для розпродажі і для використання до доповідей. В кожній парохії треба якраз нам мати свою клітину, яка поширювала б християнські книжки та пресу.

Щомісяця появлятиметься одна книжечка нашої бібліотеки в ціні від 0.50 н. м. до 1.20 н. м. як також від початку січня появлятиметься християнський тижневик, поставлений на високому рівні, що даватиме не тільки всі відомості з політики, громадського життя і культури, але і насвітлюватиме їх у християнському дусі та міститиме статті, що зміцнюватимуть християнський світогляд і християнську мораль у читачів. У зв'язку з тим прохаємо до тижня від одержання цього обіжника написати просто на нашу адресу (М. П. Пляннеггер стр. 22), скільки примірників першої книжки Христ. Бібліотеки та скільки чисел тижневіка вислати для Вашої парохії. (Ціна тижневіка буде 30 фен., з того 5 фен. для кольпостера).

Одночасно хотіли б ми деякі добрі книжки, чи статті, що з'явилися були ще в Галичині в католицьких виданнях, передрукувати. Тим то просимо оповістити в церкві, щоб парохіяни, що мали б з собою книжки католицьких галицьких видань, чи то прислали їх нам, чи то повідомили тільки, яку книжку мають, подаючи заголовок і автора, а ми покрили б кошти їх переписання. Хочемо, щоб наша еміграція, роз'їжджаючись в різні краї, повезла з собою добрі християнські книжки, на яких виховуватисямуть їх діти і внуки та які нестимуть світло Божої Правди у струджені серця і втомлені життєвим виром душі. Зокрема прохаємо запитати, чи хто не має книжки: Н. Королева: „Во дни они“—євангельське оповідання та тоїж авторки „Інакший світ“ (оповідання), як какож річника „Дзвонів“ та повідомити нас, якщо б хтось ті видання мав.

Сподіваємося, що цей наш другий заклик не залишиться без успіху і що в найближчому тижні кожна парохія матиме у себе Місцевий Відділ К. А., який сповнятиме всі наші вказівки, зокрема розповсюджувати християнські книжки та розпалювати релігійну іскру у збайдужілих до Божих Правд душах нашої еміграції.

Слава Ісусу Христу!

д-р П. Ісаїв	о. В. Мельник	Р. Данилевич
Голова Президії	Церковний Асистент	За секрет. Президії

Ч.: 3152 XIII./48.

24. Поручення католицьких журналів.

Від початку минулого року появляється одинокий у Німеччині популярний католицький місячник „Христос наша Сила“. Адреса редакції і адміністрації: (13b Mittenwald, Jägerkaserne, Bl. IV/35.

На поширенні цього корисного для наших вірних видання повинно залежати кожному священикові, зокрема кожному душпастиреві. Бо в наших еміграційних умовах відчувається велику недостачу й голод на популярні католицькі видання, що частинно заступають наші католицькі журнали. Поручаючи згаданий місячник усім нашим вірним на скитальщині, закликаємо О.О. Душпастирів, щоб подбали про можливо найбільше число сталих передплатників серед своїх вірних та про присилку до редакції актуального матеріалу.

Водночас поручаємо і католицькі журнали: „Обнова“, „Вісник Укр. Кат. Місії у Франції“, „Українець у Франції“, „Християнський Вуглекоп“, „Голос Христа Чоловіколюбця“, та „Життя і Слово“.

Х Р О Н І К А

I.

ГЕН. ВІКАРІЙ І ЦЕРКОВНА РАДА (КОНСИСТОРІЯ) В РИМІ.

1) Впр. о. Миськів Павло, Радник Преосв. Апост. Візитатора, Протоконсультор Ч. С. В. В., Генеральний Вікарій на Італію (імен. 8.XII.1946. р.).

2) Впр. о. Когут Микола, Радник Преосв. Апост. Візитатора, Генеральний Консультор Ч. С. В. В. (імен. 16.IX.1947. р.).

3) Впр. о. Др. Милянник Юрій, Радник Преосв. Апост. Візитатора, Секретар Апост. Візитатора (імен. 8.XII.1946. р.).

4) Впр. о. Др. Прашко Іван, Радник Преосв. Апост. Візитатора (імен. 16.IX.1947. р.).

II.

ГЕН. ВІКАРІЙ І ЦЕРКОВНА РАДА В НІМЕЧЧИНІ.

Після переведення візитації душпастирських станиць у Німеччині в місяцях квітні і травні 1948 р., Преосв. Апостольський Візитатор перевів реорганізацію церковної адміністрації на території Німеччини, покликуючи до життя Церковну Раду (Консисторію) як дорадче тіло, яка на своїх засіданнях скликуваних з правила один раз впродовж кожного місяця під проводом Преосв. Апостольського Візитатора згл. Генерального Вікарія має вирішувати всі справи зв'язані з управою нашої Церкви в Німеччині. Такі Церковні Ради існують і по інших областях (краях) Зах. Європи.

Другим Генеральним Вікарієм іменований Впр. о. Петро Голинський.

ЦЕРКОВНА РАДА ПРЕОСВ. АПОСТОЛЬСЬКОГО ВІЗИТАТОРА.

1. Заступник Преосв. Єпископа Впр. о. Николай Вояковський, Перший Генер. Вікарій, Радник Преосв. Апост. Візитатора.

2. Впр. о. Петро Голинський, Другий Генер. Вікарій, Радник Преосв. Апост. Візитатора, референт, Протопресвітер Амер. Зони.

3) Впр. о. Михайло Левенець, Радник Преосв. Апостольського Візитатора, Референт, Канцлер.

4) Впр. о. Юрій Боднар, Радник Преосв. Апостольського Візитатора, Референт, Протопресвітер Франц. Зони.

5) Впр. о. Д-р Филімон Побігушка, Радник Преосв. Апостольського Візитатора, Референт, Протопресвітер Англ. Зони.

6) Впр. о. Евстахій Гайдукевич, Радник Преосв. Апостольського Візитатора, Референт.

7) Впр. о. Володимир Пилипець, Радник Преосв. Апостольського Візитатора, Референт.

8) Впр. о. Омелян Мартинович, Радник Преосв. Апостольського Візитатора, Референт.

9) Впр. о. Андрій Стасюк, Радник Преосв. Апостольського Візитатора, Референт.

10) Впр. о. Василь Мельник, Радник Преосв. Апостольського Візитатора, Референт.

11. Впр. о. Григорій Канда, Радник Преосв. Апостольського Візитатора, Референт.

12) Впр. о. Василь Чопей, Радник Преосв. Апостольського Візитатора, Референт (виїхав).

ЦЕРКОВНИЙ СУД

Впр. о. Петро Голинський, Предсідник.

Впр. о. Михайло Левенець, Просинодальний Суддя.

Впр. о. Андрій Стасюк, Просинодальний Суддя.

Впр. о. Володимир Пилипець, Просинодальний Суддя.

Впр. о. Степан Мохнацький, Просинодальний Суддя.

Впр. о. Евстахій Гайдукевич, Промотор Справедливості і Оборонець Подружжя Зв'язи.

Всч. о. Петро Даревич, Нотар.

Всч. о. Богдан Остапович, Нотар.

III.

1. Деканами іменовані:

Впр. о. Веселовський Евстахій — вюрцбургський декан — ч. 1175/I/48 з 25.III.48. і завідатель франкфуртського деканату — ч. 2693/I/48 з 14.IX.48.

Впр. о. Канда Григорій — ротенбурзький декан — ч. 2271/I/48 з 12.UII.48.

Впр. о. Стасюк Андрій — мюнхенський містодекан — ч. 3011/I/48 з 20.X.48.

2. Душпастирями іменовані:

Всч. о. Будз Николай — Корбах — ч. 1151/I/48 з 23.3.48.

Всч. о. Городиський Михайло — переходовий табір в Швайнфурті — ч. 2968/I/48 з 19.X.48.

Всч. о. Дихдала Евген — Корнберг б. Бебри — ч. 3011/I/48 з 20.X.48.

Всч. о. Іванчук Симеон — душп. цивільної служби в Білфельді — ч. 2240/I/48 з 13.8.48.

Всч. о. Канда Григорій — Пфорцгайм — ч. 2210/I/48 з 20.UII.48.

Всч. о. Княгиницький Ярослав — Ельванген — ч. 1935/I/49 з 18.UI.48.

Всч. о. Кульчицький Діонізій — Унтерлісс — ч. 2422/I/48 з 14.UIII.48.

Всч. о. Левицький Теодор — Фалькенберг — ч. 1749/I/48 з 5.UI.48.

Всч. о. Малащук Іван — душп. сиротинця в Прієн — ч. 2837/I/48 з 1.X.48.

Всч. о. Маселко Володимир — Грон ч. 2709/I/48 з 15.IX.48.

Всч. о. Мокрицький Ювеналій ЧСТС — Віттерсгайм-Меппен — ч. 2683/I/48 з 14.IX.48.

Всч. о. Олійник Евген — Фаллінгбостель — ч. 1506/I/48 з 6.U.48.

Всч. о. Полянський Ярослав — Гамбург — ч. 1767/I/48 з 4.U.48.

Всч. о. Притуляк Николай — Гайденау — ч. 1793/I/48 з 5.UI.48.

Всч. о. Рабій Роман — округа Ляндсгуту — ч. 2649/I/48 з 14.IX.48.

Всч. о. Салук Лука — Ганау — ч. 3074/I/48 з 12.XI.48.

Всч. о. Тарнавський Володимир — душп. перехового табору Мюнхен-Фрайман-Функкасерне — ч. 3114/I/48 з 16.XI.48.

Всч. о. Трешневський Александер — Мюнсінген — дожджаючий душп. ч. 2943/I/48 з 16.X.48.

Всч. о. Шиманський Павло—Меммінген, Кемптен і околиця—ч. 1224/І/48 з 1.4.48.

Всч. о. Блавацький Іван—Розенгайм—лічниця ч. 2654/І/48 з 29.ІХ.48.

Всч. о. Трешневський Олександр — Новий Ульм ч. 1743/І/48 з 11.УІ.48.

Катихитами іменовані:

Всч. о. Барановський Петро—гімназія в Ашафенбургу—ч. 1382/І/48 з 11.УІ.48.

Всч. о. Дурбак Тарас — нар. школа в Берхтесгадені — ч. 3146/І/48 з 12.ХІ.48.

Всч. о. Золотий Захар — гімназія в Берхтесгадені — ч. 1152/І/48 з 23.ІІІ.48.

Всч. о. Ліщинський Лев—нар. школа в Стефанскірхені—ч. 2332/І/48 з 15.ІХ.48.

Всч. о. Пелехатий Петро — Еттлінген — ч. 2474/І/48 з 20.УІІІ.48.

Всч. Рабій Роман—нар. школа в Ляндсгуті—ч. 3027/І/48 з 23.Х.48.

Всч. о. Сохоцький Ізидор—гімназія в Діллінгені—ч. 1668/І/48 з 5.УІ.48.

о. Томашівський Іван — нар. школа в Райне—ч. 1538/І/48 з 8.У.48.

ІУ.

1. Директором Укр. Католического Доброд. Союзу „Харітас“ іменованій Впр. о. Радник Володимир Пилипець.

2. Президія Католицької Акції:

ВП. д-р Ісаїв Петро—Президент Католицької Акції—ч. 2030/ГВ/48 з 28.УІ.48.

ВП. д-р Лончина Богдан—Секретар Католицької Акції—ч. 2030/ГВ/48 з 28.УІ.48.

Впр. о. Радник Мельник Василь—Асистент Католицької Акції—ч. 2076/ГВ/48.

У.

ВИЇХАЛИ В ЗАМОРСЬКІ КРАЇ ВІД 1.І—15.ХІ.1948.

1. о. Возняк Володимир	до США
2. о. Бойко Григорій	до Канади
3. о. Закревський Роман	
4. о. Олійник Євген	

5. о. Романишин Петро	До Канади
6. о. Тарнавецький Стефан	„
7. о. Федунік Ярослав	„
8. о. Черкавський Іван	„
9. о. Чинченко Іван	„
10. о. Чопей Василь	„
11. о. Шевчук Дмитро	„
12. о. Щеснюк Олександр	„
13. о. Куницький Николай	до Парагваю
14. о. Сірко Ярослав	до Аргентини
15. о. д-р Хрущ Павло	до Венеції

УІ. АНАТЕМА

Ч.: 2907 (в) Ц. С./48.

Подається до відома Всеч. Духовенства жалюгідний факт, що бувший священник Матірної Епархії Станиславівської і душпастир у Ляндсгуті (Баварія), Микола Угорчак, уродж. в Тисьмениці 1901 р., а рукоположений 1928 р., відступив від Святої Католицької Церкви і через це стягнув на себе кару екскомуніки по думці Кодексу Кан. Права, канон. 2314, § 1, точка 1. враз із неславою та іншими в тому каноні § 1. та 2. передбаченими карами. Обов'язком священників і вірних є перепинити з відступником будьякі зв'язки.

Цей факт тим прикріший, що в часі, коли в обороні католицької віри на Рідній Землі наші Єпископи, священники й вірні кладуть у жертву своє життя, найшовся на скитальщині священник, який, занедбуючись у внутрішньому духовному житті і піддержуючи недозволені зв'язки під впливом низької земської пристрасти, докотився до апостазії.

В цій справі проголосив наш Церковний Суд декларативний присуд дня 7. жовтня 1948. р.

З Ординаріату Апостольського Візитатора
Українців у Західній Європі.

Рим, дня 1. січня 1949. р.

о. Михайло Левенець
Канцлер

† Іван Епп.
Апостольський Візитатор.

ПОМЕРЛИ:

1. **О. Володимир Григорович**, душпастир у Мюльгаймі (Мюльгайм-Баден) у французькій окупаційній зоні Німеччини, помер дня 23. серпня 1948 в Мюльгаймі у 41. році життя.

Покійний—священник Матірної Епархії Перемиської ур. 1911.1907 Судовій Вишні. Гімназію і богословські науки закінчив у Перемишлі. Тут одержав св. Тайну Священства у 1932. р. з рук Преосвященного Кир Йосафата. Займав душпастирські місця: у Ришківій Волі б. Ярослав, в Радощицях б. Сянока, в Явірці б. Ліска, а від 1936—1944 буб парохом у Загочевю і Балигородським деканом. У Німеччині душпастирював з початку в Остдорфі (Віртембергія), в останнє у Мюльгаймі.

2. **О. Николай Потелицький**, душпастир в таборі українських скитальців у Гайденав (Гайденав б. Тостед, Крс. Гарбург—Д. П. Кемп. 253 А'с), у британській окупаційній смузі Німеччини, помер дня 24.УІІ.1948. в Гайденав у 58. році життя.

Покійний о. Потелицький—ур. 24.11. 1891 в Рогатині. Належав до Львівської АЕпархії. Богословські науки закінчив у Львові у 1920. році і того ж року прийняв св. Тайну Священства з рук Митрополита Кир Андрея. Душпастирював у Бережанах, у Виспі Стрілиського деканату, у Клещівні Нарайвського деканату. Опісля перейшов до Станиславівської Епархії, де був парохом у Дрищеві Устецького деканату в р.р. 1931-44. Від початку 1944 до місяця липня був завідателем парохії Путятичі Рогатинського деканату у Львівській А—Епархії. На еміграції душпастирював в Штокерав в Австрії, опісля в Нідерштравбінг у Баварії, а від 1946 р. у Гайденав.

3. **О. Евген Кушлик**, душпастир у таборі українських скитальців у Ляндегуті в Баварії в Американській окупаційній смузі Німеччини, помер дня 12. листопада 1948. в 60. році життя, в лічниці у Фрайзінгу. Похоронений у Ляндегуті.

Покійний о. Кушлик, священник Перемиської Матірної Епархії походив з Кулачківців, Коломийського повіту. Богословські науки закінчив у Перемишлі і тут прийняв св. Тайну Рукоположення в 1913. р. від Преосвященного Кир Константина. Працював короткий час як сотрудник у Мединичах, опісля як заступник катихита гімназії в Самборі, як катихит прив. гімназії в Яворові, як душпастир наших виселенців у

таборі в Гмінд. Від 1916. р. виконував обов'язки полевого духовника при корпусі Українських Січових Стрільців, а від 1918. р. до 1920. р. був полемим духовником Української Галицької Армії, з якою відбув усі її військові походи. У 1921. році був завідателем парохії Нове Місто, а від 1922—1944 парохом у Пяновичах, Самбірського деканату і Містодеканом. Від 1945 р. душпастирював короткий час в Австрії, опісля в америк. зоні в Баварії. Від 1947. р. був душпастирем у Ляндегуті.

Їх душі поручаємо молитвам Всеч. Духовенства.

Вічна Їм пам'ять!

КОРОТКИЙ ЦЕРКОВНИЙ УСТАВ

Січень 1949.

2.I. (20.XII. ст.ст.). Неділя перед Христовим Різдвом: Св. Отців і 28. рядова. Гл. 3. Утр. Еван. 6. Ап. і Еван. на Літ. Неділі Св. Отців і Нед. рядової 27. (не 28!), цебто Ап. зач. 328 і 233; Еванг. Мт. зач. 1. і Лк. зач. 71.

6.I. (24.XII. ст.ст.). Навечеря Христового Різдва.

Царські Часи. Літургія св. Василя Вел. з Вечірнею. Ап. і Ев. Навечеря Хр. Різ.

7.I. (25.XII. ст.ст.). Різдво Господа Нашого Ісуса Христа.

Литія на Повеч. Вел. Літ. св. Івана Золот. Антиф. Празн.

8.I. (26.XII. ст.ст.). Собор Пресв. Богородиці.

9.I. (27.XII. ст.ст.). Неділя по Христовім Різдві і 29. рядова. Св. Первом Стефана. Гл. 4. Утр. Ев. 7. Ап. і Еванг. Нед. по Різд. і 29. ряд., цебто Ап. зач. 200 і 257. Еванг. Мт. зач. 4. і Лк. зач. 85 (і евант. Ап. і Ев. св. Стефана: Ап. зач. 17; Еванг. Мт. зач. 87).

13.I. (31.XII. ст.ст.). Віддання Празника Христового Різдва.

14.I. (1.I. ст.ст.). Обрізання Г. Н. Ісуса Христа. Св. Василя Вел.

16.I. (3.I. ст.ст.). Неділя перед Просвіченням і 30. рядова.

Гл. 5. Утр. Еванг. 8. Ап. і Еванг. Нед. перед Просв. і 31. ряд.

18.I. (5.I. ст.ст.). Навечеря Богоявлення Г. Н. І. Х.

Царські часи. Літ. св. Василя Вел. з Веч. Велике Водосвяття.

19.I. (6.I. ст.ст.). Богоявлення Г. Н. І. Х.

Литія на Повеч. Вел. Літ. св. Івана Золот. Велике Водосвяття.

23.I. (10.I. ст.ст.). Неділя по Просвіч.

Гл. 6. Утр. Ев. 9. Ап. і Ев. тільки Нед. по Просв.

27.I. (14.I. ст.ст.) Віддання Празника Богоявлення Г. Н. І. Х.

30.I. (17.I. ст.ст.). Неділя 31. по Зісл. св. Духа.

Гл. 7. Утр. Ев. 10.

Лютий 1949.

- 6.ІІ. (24.І. ст.ст.). Неділя про Закхєя Гл. 8. Утр. Ев. 11.
12.ІІ. (30.І. ст.ст.). Трьох Святителів: Св. Василя Вел., Григорія Бого-
слова і Івана Золотоустого.
13.ІІ. (31.І. ст.ст.). Неділя про Митаря і Фарисея. Гл. 1. Утр. Ев. 1.
15.ІІ. (2.ІІ. ст.ст.). Стрітєння Господа Нашого Ісуса Христа.
20.ІІ. (7.ІІ. ст.ст.). Неділя про Блудного Сина. Гл. 2. Утр. Ев. 2.
На Утр. по Полієлею: На ріках Вавилонських.
26.ІІ. (13.ІІ. ст.ст.). Субота Мясопусна.
27.ІІ. (14.ІІ. ст.ст.). Неділя Мясопусна. Гл. 3. Утр. Ев. 3.

Березень 1949.

- 6.ІІІ. (21.ІІ. ст.ст.). Неділя Сиропусна.
Гл. 4. Утр. Ев. 4.
13.ІІІ. (28.ІІ. ст.ст.). Перша Неділя Великого Посту.
Гл. 5. Утр. Ев. 5.
20.ІІІ. (7.ІІІ. ст.ст.). Друга Неділя Великого Посту.
Гл. 6. Утр. Ев. 6.
27.ІІІ. (14.ІІІ. ст.ст.). Третя Неділя Великого Посту: Хрестопоклінна.
Гл. 7. Утр. Ев. 7.
На Утр. винесення й поклонення Чесному Хресту.
-

